

Előfizetési díj:
Egész évre 8 Kor. Félévre
4 Kor. Negyedévre 2 Kor.
Egy szám ára 20 fill.
Hirdetmények:
3 hasábos petitsor egyszer
18 fill. többszöri hirdetés-
nél 14 fill.
Nyilt-tér petit sora 24 fill.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.
Bérmertetlen leveleket csak
ismert kezekről fogadunk el
Kéziratok nem küldetnek
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egylete“-nek, valamint a „Légrádi takarékpénztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A társaság hivatása.

A művelt társadalom, a szellemi haladás vagy testi fejlődés szempontjából az emberek társaságokba tömörülnek.

Az egyéntől, aki kiveszi részét a közügyek intézésében és mint az állam polgára, jogaival él, megköveteli ezt a szövetkezést az a társadalmi osztály, amelyhez tartozik. Reá nézve ez a szövetkezés a szükség kényszerítő erejével hat.

És ha a társaság alapja a romlatlan erkölcs, támasza a szilárd nemzeti érzés: úgy működését siker koronázza.

Öszinte örömmel látjuk, hogy a magyar közéletben mind sürűbben bukkannak fel apró társaságok, amelyeknek tagjai kellemesen, szívesen töltik idejüket egymás körében.

Különbféle elemek ritkán elegendnek rendszerint ugyanazon társadalmi kaszthoz tartozók közé minden egyéb tekintet nélkül.

E jelenség élénk bizonyíték a mellett, hogy hazánkban a demokratizmus eszméje még nem bevégezett mű, bár azzá fejlődhetik idők folytán. Azonban a magyar faj hivatottságát, rátermettségét árulja el a magasabb kultúra fejlesztésére. Mert az összetartásban erő rejlik és a szellemi versenyből, ha megtisztul a ferde nézetek, téves előítéletek salakjától, diadalmasan kerül ki az anyagi igazság, amely hatalmas lendülettel viszi előre annak a kornak a műveltségét, amelyben megfogamzott.

A tudomány a nemzetek közkinése. Nincs és nem is akadhat nemzet, amely a tudománynak valamely ágát p. o. a bakterológiát vagy a csillagászatot szűkebbül a maga szellemében törekednek előbbre vinni. Ez utópia, ez nagyképu ábránd lenne, amely rüt, elbizakodott fajgónak vagy korlátolt elmének a szüleménye. De a nemzetek életében rátermett tehetségek és a kitartó szorgalom alkotásai, terméke: az irodalom és művészet is, amelyeket kell, hogy szigorúan nemzeti szellem lengjen át.

A „Zalamegye“ tárcája.

Szerelmi vallomás.

„Nos, elhozta nekem a megígért új dalt?“ — Ezt a kérdést intézte Szidonia kisasszony a szokásos üdvözlések után Harcsányi énektanár urhoz, aki őt a zenében oktatta.

„Itt van“, válaszolt ez, csinos kottákkal teleírott lapot nyújtott át. „De — amit már említtem — nem egészen alkalmas női ajkra, amennyiben fiatal ember érzelmeinek ad kifejezést.“

„Annál szebben fog hangzani, ha előbb ön éneklél nekem, hogy élvezhessem a mű teljes hatását, mielőtt magam tanulnám be.“

És a fiatal hölgy odaadta zenetanárának a gitárt. A tanár néhány bevezető megjegyzés után gondosan meghangoalta azt s megkezdte a dalt, mely élénken emlékeztet azokra az időkre, midőn még a páróka divatja járt.

Mély érzéssel énekelte a tanár:

Vasárnapi táncot jártak,
Vigan hangzott a zeneszó,
Csardást ejtve a kis Mari
Mi szép ő, oh, mi bájoló!

A legélénkebb színekben festi a dalos ifju az imádott leány bájait. De oh jaj, e bájok kinjainak forrását képezik neki, aki a szép teremtest titkon imádjja s nem talál szavakat érzelmeinek tolmácsolására. Ma erősen eltökélte, hogy megkockáztatja az imádott szívének ostromlását. Udvozlí őt és megszólítja:

„És tudjátok, mit rebegtem
Neki felve és aggóva?“

Mitse szóltam, csak kérdeztem:

Igaz-e, hogy ünnep van ma?“

„Milyen ügyetlen!“ — kacagott Szidi hangosan, amikor a dal ehhez a végfordulathoz ért. „De a meló-

Sőt a szokásokban, erkölcsökben is nyilvánulhat a nemzeti szellem és annak a nemzetnek a közeletében, amely dícsó elődjének hagyományához hű akar maradni, feltétlenül megköveteljük, hogy ez kirívó, szembeszökő legyen.

Ezeket a jelenségeket a magyar társadalomban hiába keressük. Az a téves nézet, mely nemzetünket, a magyar faj gazdag, termékeny szellemének a megnyilatkozásait úgy akarta belesodorni a nyugati kultur nemzetek haladásába, hogy idegen sallangokkal ékesítette fel, jórésztben vétkes; mert a közszellemet nemzetiellenes tette. Kiölte a nemzetből ősei hagyományának szeretetét; meghamisította a közszellemet, évszázadoknak az erkölceit, amelyekre, ha való az atöröklés elmélete, még a természetnek a behatása is kényszeríti a magyar fajt.

Télviz idején a munkás tevékenységre rövidék a nappalok és a hosszú éjszakák emésztő unalma társaságba üzi az embert. Hamis bor és vig kártyaszó mellett pislogó mécsvilágnal tölti idejét a vidéki magyar és közel húzódik a boglyas kemence mellé. Vakító villanyfényvel keleti kényelemmel berendezett fogadótermekben cseveg a szalonbetyár és a nagyvilági hölgy. Amott „tüzet“ játszanak gyufára (egy szál masinát tért meg a veszes fél), emitt sutogva áldoznak a szenvedélyek hamis bálványának. És amott épügy pusztul a magyar szellem, miként kiirtották emeből. Hol a fonó vonzó költészete, amikor pörög az orsó, dalolnak a hajadonok, kurjongatnak a nyalka legények?

Emlékén ne merengjünk! A tünődés lehangol. Megsemmisítette a nagyipar telhetetlen molochja.

A mélan csendülő daluak elmosódó árja tengerihántáskor, tollfosztogatáskor olykor visszazendül. Amott az ördög bibliáját leste le az uraktól a szegény földművelő elem. Emitt nem változhatott úgy a divat hőbortja és nem kaphatott lábra téves erkölcsi nézet, amelyet ne követett volna a tömeg. És hogy az alsóbb néposztály az előkelőbbet utánozza, ez csak az érvényesülést szomjuhozó lelki

tulajdonság, amely kivétel nélkül minden fajban él. Az öltözködés fitogtatása, az előkelőség látszatának a megóvása, a keresett felszeg modor, az érinkezésben való tartózkodás stb. mindez homlokegyenest ellenkezik a magyar faj természetével.

Amíg a szülők kicsiny gyermekeiket arra kényszerítik, hogy sajkó módjára idegen nyelvű bonnjukkal csevegjenek és eltiltják az édes, zengzetes magyar nyelven való beszélgetéstől: addig hasztalan várjuk a nemzeti szellemnek az ujjábredését! Az idegen nyelvek elsajátításának a szüksége átment a köztudatba, ez a modern ember társas érintkezésének az elengedhetlen feltétele. Mert csak így válhatik közkinésé a tudománynak az igéje és a szellemi haladás magasztos, az emberiség boldogulását irányító eszmék mehetnek át a köztudatba.

Azonban a gyermek kiforrott, magasabb életkorában is reá ér azt elsajátítani. Mert ki biztosíthat bennünket arról, hogy ha felnő, nem azt beszél-e inkább? És a külső máz könnyen átidojitja a belső világot!

Mi fokozott reményekkel és bizalommal tekintünk a szórakozás céljából összegyűlő társaságok felé. Fogadják vissza körükbe mielőbb azt, amit kirekesztettek: a magyar szellemet!

A teskándi tanító ügye.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A Zalaegerszegeen megjelenő „Magyar Paizs“ április 11-iki számában elmondatik, hogy Németh János teskándi tanítót állásából kidobták, mert fizetési hátralekát merite követelni. A főszerkesztő válaszási jegyzőkönyv és díjtelvél hiányában a tanító működését nem tartotta törvényesnek s ekkép a fizetési hátralekát közigazgatási uton behajthatónak. Az eszme tetszett a teskándiaknak; kiirták a pályázatot s Németh Jánost, ki egyedül jelentkezett, nem választották meg. Így aztán egyszerre menekültek meg a tanítótól és fizetésétől.

szeméből, amit ajkam kiejteni nem merészel, ... hogy szeretem, hogy imádom, hogy ...“

A fiatal hölgy arcát és homlokát rózsás pir lepté el, gyözedelmesen áttörve a vékony rétegi rizsport, mely gyenge fuvalomként lebegett puha arcvonásai felett. Olyan kedves volt p llanatnyi zavaraban; szüzie szeméből egész lényének kimondhatatlan varázsa tükröződött, úgy, hogy a fiatal tanár nem türtöztethette tovább szive vágját. Átfogta karjaival a karcsu alakot és forró csókot nyomott a rózsás arcra.

„Tanár ur!“

Éles szemrehányás hangja hallatszott e felkiáltásból. Villámgyorsan ugrott fel Szidi kisasszony, a legközelebbi szék mellé támasztotta a gitárt s megrázta a csengettyűt, mely az asztalon állva könnyen jutott keze ügyébe.

„Róza!“

„Bocsásson meg, kisasszony! Kegyelem!“ esdekelt egy rezgő hang a leány mellett, aki gyors elhatározását már megsajnálta. Vonakodva visszatette a csengettyűt az asztalra.

„Ha ünnepélyesen javulást ígér, mondá Szidi nyomtatékosan, „ugy meg fogom fontolni, hogy ez egyszer megbocsássak-e önnek, de ...“

Nem ért rá a mondatot befejezni. Róza, a kis szobacicus, kit máskor többször kellett beszólítani, míg megjelent, most első hívásra itt termett, — sokkal előbb, mint várták.

„Róza!“ parancsolt Szidi, a szobaleány láttára a legszigorubb hangba esve, — „mondja meg édesatyámnak, hogy — két erősen reá szegzett szem kérő tekintete, mely elől kitérni nem tudott, hangjának hirtelen enyhítését vonta maga után, — „hogy Harcsányi tanár ur négy szem közt beszélni kíván vele.“

„Szidi!“

Ez az örömteljes felkiáltás nem maradt visszhang nélkül annak a szívében, akihez intézve volt.

Hangoztatja cikkiró, hogy ez a magyar királyi tanfelügyelői hivatalról egy árányra történik. Hallatlanok mondja a zalai tanügyi közigazgatást s gyalázatnak tartja, hogy a parlament egy idő óta a zalai tanítók bajaival kénytelen foglalkozni.

A „Magyar Paizs” közleményéből semmi sem hiányzik ahhoz, hogy a felvetett hír botrányos és kelendő legyen. Egy méltatlanul kidobott tanító, szegényes tanügyi közigazgatás s egy királyi tanfelügyelő, ki mindezt tétlenül szemléli.

Közleményét jóhiszeműleg átveszik a fővárosi és vidéki lapok.

A tisztviselő sok munkával és izdaggal szerzett reputációjáról lemar egy-egy darabkát a szállongó hír. Cikkiró pedig nem önteltséggel ütheti mellét, hogy mint a tanítók lelkes védelmezője, pellengérré állította a tanfelügyelőt.

Persze a botrány és babér elmarad, ha a szerkesztő ur, ki naponta elme irodám előtt, mint tanügyi ember a másik tanügyi emberhez egy jóakaró kérdést intéz s én legnagyobb készséggel megadom a felvilágosítást ezen ügynek hivatalomhoz való vonatkozásairól.

Ez különben ily súlyos váddal szemben — felfogásom szerint — nem jóakaró dolga, de társadalmi kötelesség!

Most pedig az egész ügy érdeméről a következőket jegyzem meg:

Először is Németh János tanító súlyos testi fogyatkozása miatt már megelőző állásán, az országos tanítói nyugdíjalap terhére végellátásban részesült s mint ilyen az 1891. évi XLIII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek 24. pontjában foglaltak szerint tovább nem működhetett.

Mindazonáltal látását orvosi műtét folytán valamennyire visszanyervén, ellenkezés nélkül tudtam őt teszkandi állásban, mint mint öreg tanító, letfenntartást és hasznos foglalkozást talált a nevelésügy további szolgálataiban. Ujabb tanítói működésének szabálytalanságáért pedig a tanítók sorsa iránt melegen érző szívemben találatam menteséget,

De meg tőle függött tanítói működésének folytatását törvényes keretbe illeszteni.

Hogy ő maga is csak ideiglenesnek találta állapotát, kitetszik abból, miszerint semmi lépést sem tett az országos tanítói nyugdíjintézethez való viszonyának, illetve tanítói működésének törvényes megújítása iránt.

Többször voltam járási főszolgabíró ural iskolájában; soha személyi ügyeiről panaszt nem emelt.

Fizetési hátraléka miatt is főszolgabíró urhoz fordult, ki több ízben tárgyalat érdekében. Leszámoltatta a gondnokot s miután kiderült, hogy a gondnok 105 frt 34 kr. általa bevett tanítói illetményt elköltözt, járási főszolgabíró ezen összegnek az iskolaszéket, illetve iskola fenntartót kötelező es terhelő volta végett, az egyházmegyei főhatóságot megkereste.

Az egyházmegyei főhatóság tekintettel Németh János pályázaton kívüli s iskolaszék nélküli szabálytalan megválasztására, a felelősség kérdésebe nem ment bele s egyben 1900. évi november hó 19-én 2584 számú rendelkezéssel utasította kerületi esperest az iskolaszék megalkotására, a tanítói díjlevél szabályozására, szóval a tanítói törvényes alkalmazáshoz szükséges intézkedések megtételére.

Mindezekről főszolgabíró ur irattárából értesültem a „Magyar Paizs” cikkének olvasása után.

Arról pedig, hogy az iskolaszék által kiírt pályázat alkalmából, Németh János, mint egyetlen pályázó mellőzöttet, nevezett tanító csak április hó 12-én adott be hozzám jelentést, melyet járulmányával való összefüggése miatt, intézkedés okáért, 1146 szám alatt azonnal eliktatam s előtte sorsa körül tanúsított késedelmeskedéseert jogos csodálkozásomat fejeztem ki,

Mint igen jellemző körülményt említem meg, hogy az április 12-én nekem hivatalosan bejelentett eset miatt a „Magyar Paizs” már április 11-én hu colt meg.

Németh János ügyének elvi szempontjait illetőleg kitetszik, hogy törvényes alkalmaztatásán meg a szabályos választás és díjlevél sem segíthetett mindaddig, míg a nyugdíjintézethez való újabb viszonyát nem rendezte. Ezt azonban tényleg elmulasztotta.

Hogy pedig őt a megszolgált fizetés tényleg megilleti, az en ép oly jól tudom, mint a cikkiró. Fizetési hátraléka közigazgatási vagy bírói úton hajtassék-e be, azt majd eldöntik az illetékes hatóságok.

Alkalmos-e ezen ügy a „Magyar Paizs” által fennhangoztatott parlamenti tárgyalásra, azt minden higgadt gondolkodó könnyen elbíralja. De elbíralja azt is, hogy a volt kerecsenyi tanítónak fizetési hátraléka ügyében történt interpelláció, vagy a hozzám nem fordult muravidéi tanítók szinten helyi ellentétben gyökerező fizetési bajai még senkit sem jogosítanak fel azon megtévesztő kijelentésre, hogy a parlament egy idő óta a zalai tanítók ügyeivel kénytelen foglalkozni.

Tizebetévi tanfelügyelői működésem alatt még nem fordult hozzám tanító, kinek panaszát hatáskörömben gondom és intézkedésem tárgyává ne tettem volna.

Nem bennem, de a viszonyokban gyökerező, sokszor pedig erőmet és igyekezetemet meghaladó bajokert elég méltatlan támadás ért már.

Türtem szótlanul, mert az igazság mikor akkor, bármily nagy sötétségben is, kigyujtotta a maga viláosságát.

De hogy egy állami főgymnasiun tanár által szerkesztett közlöny, mely itt a központban minden dologról hű tájékoztatást szerezhet, kénye kedve szerint gáncsolja a vármegye társadalma és tanítósa előtt hivatali működésemet, — ezt az eljárást sem a tanár, sem a szerkesztő hivatásával összeegyeztethetőnek nem tartom.

En szeretem, óhajtom és követelem a nyilvánosságot;

ámde az ellenőrzés jogával össze van forva az igazság, a történeti hűség kötelessége is.

Fcgadja tekintetes szerkesztő ur legbensőbb köszönetemet soraimnak szives közléseért.

Kiváló tisztelettel

Zalaegerszeg, 1901. április 16-án

Dr. Ruzsicska Kálmán
kir. tanácsos tanfelügyelő.

A zalaegerszegi takarékpénztár közgyűlése.

A zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság f. hó 13 án Hajók István intézeti elnök elnöklote alatt az intézet helyiségében rengkívüli közgyűlést tartott.

Elnök a megjelent részvényeseket üdvözölvén, a közgyűlés határozatképességét megállapítja és azt megnyitja; a jegyzőkönyv vezetésére Bóschán Gyula intézeti ügyész-titkár, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Dervarics Lajos, és Schvarecz Mór részvényeseket kérte fel.

A közgyűlés első tárgyát a lemondás következtében megüresedett egy felügyelő bizottsági tagsági helynek választás utján való betöltése képezte, mely célból Büchler Jakab elnöklote alatt Weisz Armin és Fischer Pál részvényesekből álló szavazatszedő küldöttség választott és működésének tartamára elnök a közgyűlést felfüggesztette. A szavazás befejeztével elnök a folytatólagosan megnyitott közgyűlésen kihirdette a szavazás eredményét, amely szerint 60 szavazattal egyhangulag Stolczér Jakab részvényest választották meg felügyelő bizottsági tagnak.

A rendkívüli közgyűlés folytatólagos tárgyát az alapszabályok 21., 24., 36., 37 és 120 §-ainak módosítása képezte az igazgatóság részéről tett javaslat alapján.

Igy tekintettel arra, hogy jelenleg városunkban több pénzintézet létezik, a közgyűlés az alapszabályok 21 §-ának azt a rendelkezését, hogy a tiszta nyereségből évenként 10%-ot helyi és megyei közhasznú és jótékony célokra fordít, az alapszabályokból törli azzal, hogy a jótékony célokra fordítandó részt, a tiszta nyereség nagyságához mérten, az igazgatóság javaslatára a közgyűlés évtől-évre állapítja meg.

A 24 §. 2 ik bekezdésének ezt a részét: a közgyűlés napja, orája, helye a tárgysorozattal a helyi lapban közzéteendő hirdmény utján hozatik a részvényesek tudomására — a közgyűlés olyképmódosította, hogy „egyik helyi lapban közzéteendő hirdmény utján hozatik a részvényesek tudomására”.

A 36. szakasznak az igazgatósági tagok létszámára vonatkozó része oly módosítást nyert, hogy az igazgatóság az elnök és vezérigazgatóval együtt legkevesebb 12 és legfeljebb 18 tagból áll.

Ebből kifolyólag módosult a 37 §. olyképmódosult, hogy ha az igazgatóság valamely tagja időközben kilép vagy elhal, helye a legközelebbi általános választáskor töltendő be; ha azonban az év folyamán alatt az igazgatósági tagok száma nyolcra lepadna, a kötelezett legkevesebb (12) létszám kiegészítése céljából azonnal rendkívüli közgyűlés hívandó egybe.

Végül módosult a 120 §. akképen, hogy a céget a társaság elnöke vagy vezérigazgatója, akadályoztatásuk esetén ezeknek helyettesei jegyzik.

Egyéb tárgya a rendkívüli közgyűlésnek nem lévén, elnök azt bezárta.

A mezőgazdaság hasznos madarai.

Tavasszal, amikor a napsugár szelidebb mosolyára ébredezni kezd a természet mély álmából; a mikor kioldul a mező és a fák bontogatni kezdik rügyeiket; mindjárt megjelennek azok legnagyobb ellenségei is, a különféle rovarok, hernyók és pondrók. Nekiesnek a zöldülő levélnek és fűnek s hiába volna ellenük minden védekezés, ha a természet maga nem gondoskodott volna arról, hogy alkotásainak e pusztító túlságosan el ne szaporodjanak. Az erdők és mezők szárnyas énekesei, a madarak, vannak hivata arra, hogy az embert gazdaságának a legveszedelmesebb és legnehezebben ltható ellenségeitől megszabadítsák.

Hazánkban körülbelül 20.000 rovarfaj ismeretes, a melyek ugyszólva kivétel nélkül károsak a növényzetre. Elismert tény, hogy falánkságuk és rendkívüli szaporaságuk következtében minden emberi védekezés mellett is kipusztítanak a földről minden növényt s ez által az embert is, ha nem volnának madarak. De a mikor a melegebb napsugár életre kelti a zöldelő természet ez ellenségeit: megjelennek a messze délvidekről a kis énekesek is, melyek nélkül oly kihalt volna a kert és mező. A tavasz enyhe fuvalma gyengéd érzelmeket kelt a kóborló szárnyas tróbadourokban is, visszhangzik a mező szerelmes éneküktől és a mikorra a rovarok éhes ezrei pusztulással fenyegetnek mindent, ami erdőn és mezőn zöldel: már kikeltek a még éhesebb madárfiókok is s gondos szüleik alig győzik a sok kővér bogarat összehordani folyton tátogató, sárga csőreikbe. Rendkívüli falánk a kis madár és ez a tulajdonsága alig becsülhető meg a mezőgazdaság szempontjából.

Es az emberek megsem becsülik meg a mezőgazda barátait, annyira, hogy törvénnyel kellett intézkedni a hasznos madarak védelméről. A mezőrendőri törvény (1894. évi XII. t. c.) elvben kimondta, hogy a mezőgazdaságra nézve hasznos madarak irtása tilos, de ez az intézkedés nem volt elegendő azok védelmére, mert nem volt meghatározva, melyek ezek a hasznos madarak. Hazánkban 325-féle madárfaj él és az emberek nagy többsége nincs tisztában azzal, hogy ezek közül melyek az ő legjobb barátai, a kik nélkül nem volna gyümölcs a fán s nem volna aratás.

A földművelésügyi miniszter e célból egy szakértőkből és tudósokból álló bizottságot nevezett ki a ennek

munkálkodása végre megállapította, hogy melyek a mezőgazdaságra nézve hasznos madarak.

Alábbiakban közöljük e névsor jelentékenyebb képviselőit, minden madár mellett pedig azt is felemlítjük, mivel szolgált reá arra, hogy barátunknak tekintsük és megvédelmezzük.

Bagoly. Ennél a madárnál alig van a mezőgazdának hasznosabb szövetségese. A rovarfélékkel inkább ritkábban él, főeledelet nagyobb ellenségeinkből keresi meg s ezek közt főleg egerekre vadász. Roppant falánk madár, egyes tudósok harminc egeret is találtak egy-egy bagoly gyomrában. A rovarokon kívül pusztítja még a mókust, vakondot és a menyétet is.

Barázda-billegető. Ez a szürke, hosszufarkú és általában ismert madár is sok hasznot tesz az embernek. A szántóvető jól ismeri, ott settenkedik folyton az eke nyomában s amint észrevesz egy-egy kukacot, pondrót, rögtön elcsipi. Évenként háromszor is költ s ezáltal még inkább megérdemli, hogy védelmünkbe vegyük, mert éhes kicsinyei számára annál több bogarat kell összehordania.

Bibicz. Ez a hosszú, vörös lábú és fehér hasú madár a vizek partján szedi össze a férgeket és rovarokat.

Bubos-banka. A bubos bankát is mindenki ismeri, a melynek főcsemegeje a cserebogár-pajor. De azért másféle rovarral is bőven él.

Bubos-pacsirta. A szürke, kóborló pipiske is bőven él mindennemű káros rovarfélével.

Csaláncsucs. Közönségesen gébi-snek hívják, a bokrok körül élő madár: rendes szokása, hogy az elfogott bogarakat a bokrok töviseire szurva öli meg, melőtt megenné.

Csiz. Mezőink egyik legszebben éneklő szárnyasa. Kivált költéskor pusztítja a rovarokat, a mikor éhes fiókái számára nem talál elegendő magot.

Csóka. A varjufélékhez tartozó fekete és szürkeszínű madár, a mely főleg rovarokkal él. Általában ismert az a tulajdonsága, hogy könnyen megszelidül és emberi szavakat is megtanul.

Cinege. Az össze, cinkefélék igen hasznos madarak, mert rendkívül sok rovar elpusztítanak. Néhol rossz szemmel nézik, hogy a kendert vagy napraforgót is megdézsmálja, de azért igen rászolgál arra, hogy megvédjük és szövetségese társunknak tekintsük, mert sokkal több hasznot tesz a káros rovarok nagy pusztításával, mint azzal a kárral, a melyet az olajos magvakban tesz. E mellett sok cinege faj; mint p. o. a fenyves, molnár, barkás-cinege kizárólag rovarokkal táplálkozik. Nagy szaporasága (néhányik 15 tojást is tojik) még több káros rovar elpusztítására vezet.

Fecske. Az össze fecskéfajok, mint a tavasz hirnőkei, általában kedvelt madarak, melyeket néhol a nép egész babonás tisztelettel vesz körül és elpusztításukat vagy akár bántalmazásukat valóságos Isten ellen elkövetett bűnnek tekinti. De nemcsak a tavasz megkezdésével kapcsolatba hozott költői jelentőségüknél fogva érdemlik meg tiszteletünket, hanem azért is, mert a káros rovarokat pusztító madarak közt az első közt sorozható. Kitűnő röplési ügyességüknél fogva bámulatosan tudják a rovarokat összekapkodni és rendkívül sokat pusztítanak el belőlük.

Fülemile. A legszebben éneklő madarat mindenki ismeri és talán senki sem bántja. De nem csak gyönyörű dalával érdemli ki védelmünket, hanem a bokrok körül elősködő hernyók, férgek és rovarok nagy pusztításával is.

Halálmadár vagy kúvik. Jól ismert bagolyféle, a melynek megjelenésétől igen félnek az együgyű emberek, mert azt hiszik, hogy halált hoz arra a házra, a melyre leszállott és eles hangját megszólaltatta. A gazdaságra nézve oly hasznos madár, mint a társai, a bagolyfélék.

Harkály. Nem annyira a mezőgazdának, mint az erdőtulajdonosoknak hoz hasznos. Általában ismert érdekes madár, amely a fákon villámgyors kuszással keresi a rovarokat, azok bájait és petéit. A fakérge alól szedi ki e káros állatokat s erős csőrével kopogatva fáradozik tápláléka után. Kopácsolása messze elhallatszik az erdőben, de nagyon nehéz felismerni, mert vagy fakéreg, vagy levélzsinó tollai megvédik az üldözözemektől, gyors kuszásával pedig egy pillamat alatt eltűnik a lombok közt.

Kakuk. Jól ismert költő-ködő madár, melynek visszaterte a tavaszt jelenti. Az a babona fűződik hozzá, hogy megjósolja a kérdező hátralevő éveit. Az erdőre és gyümölcsfára káros rovarokat igen pusztítja, azért nagyon hasznos madár. Tojásait más madarak fészkebe tojja, a kiket és erősebb kakukfiak azután annyi hernyót rovarot követelnek mostoha anyjuktól, hogy ez alig győzi a falánk, de épp ezáltal ráuk nézve hasznos madarat eléggé táplálni. Kedvenc csemegeje a szőrös és igen kártekon bucsujáró hernyó.

Kenderike. Verébalkatu barnaszínű kóborló madár, a kifejlett himnek feje és torka élénk piros színű, amely ősszel sárgává változik át. Mindenütt közönséges, szépen énekel és a nála kellemesebben éneklő madarak dalát könnyen eltanulja. Főleg kendermaggal él, (névét is innen kapta) de bőségesen pusztítja a káros rovarokat is.

Királyka. A legkisebb madár hazánkban, közönségesen inkább ökörszemnek hívják. A fenyvesekben vagy bokrokban lakó kóborló énekes; haik és termetének megfelelő gyönge hangon énekel. Szintén rovarévo és ezáltal a hasznos madarak közé tartozik.

Lile. A víz partján élő, kiválóan röplő apró gázló, a szalonnához hasonlít. Eledele a vízkőről található férgekből, rovarokból és csigafélékből áll. Több faja van, amelyek kivétel nélkül hasznos madarak, mint pl. az aranyhile, bagolylile, kis lile stb.

Nádi rigó és nádi veréb. A nádasok és mocsaras rétek körül élő verébforma éneklő madarak, amelyek egyedül rovarokkal táplálkoznak, hasznosaknak tekintendők.

Pacsirta. A szántó-vető munkájának kedves fűsze-

Hangoztatja cikkirő, hogy ez a magyar királyi tanfelügyelői hivatalról egy Grácyra történik. Hallatlanak mondja a zalai tanügyi közigazgatást s gyaláznak tartja, hogy a parlament egy idő óta a zalai tanítók bajaival kénytelen foglalkozni.

A „Magyar Paizs” közleményéből semmi sem hiányzik ahhoz, hogy a felvetett hir botrányos és kelendő legyen. Egy méltatlanul kidobott tanító, szegénytelen tanügyi közigazgatás s egy királyi tanfelügyelő, ki mindezt tétlenül szemléli.

Közleményét jóhiszeműleg átveszik a fővárosi és vidéki lapok.

A tisztviselő sok munkával és izzáddal szerzett reputációjáról lemar egy-egy darabkát a szállongó hir. Cikkirő pedig nemes önteltséggel ütheti mellét, hogy mint a tanítók lelkes védelmezője, pellengérré állította a tanfelügyelőt.

Persze a botrány és babér elmarad, ha a szerkesztő ur, ki naponta el megy irodám elé, mint tanügy ember a másik tanügyi emberhez egy jóakaró kérdést intéz s én legnagyobb készséggel megadom a felvilágosítást ezen ügynek hivatalomhoz való vonatkozásairól.

Ez különben ily súlyos váddal szemben — felfogásom szerint — nem jóakaró dolga, de társadalmi kötelesség!

Most pedig az egész ügy érdeméről a következőket jegyzem meg:

Először is Németh János tanító súlyos testi fogyatkozása miatt már megelőző állásán, az országos tanítói nyugdíjalap terhére végellátásban részesült s mint ilyen az 1891. évi XLIII. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott rendeletek 24. pontjában foglaltak szerint tovább nem működhetett.

Mindazonáltal látását orvosi műtét folytán valamennyire visszanyervén, ellenkezés nélkül tudtam őt teszkandi állásában, mert mint öreg tanító, letfenntartást és hasznos foglalkozást talált a nevelésügy további szolgálataiban. Ujabbi tanítói működésének szabálytalanságáért pedig a tanítók sorsa iránt melegen érző szívemben találat menteséget.

De meg tőle függött tanítói működésének folytatását törvényes keretbe illeszteni.

Hogy ő maga is csak ideiglenesen találta állapotát, kitészik abból, miszerint semmi lépést sem tett az országos tanítói nyugdíjintézetbe való viszonyának, illetve tanítói működésének törvényes megújítása iránt.

Többször voltam járási főszolgabíró ural iskolájában; soha személyi ügyeiről panaszt nem emelt.

Fizetési hátraléka miatt is főszolgabíró urhoz fordult, ki több ízben tárgyalat érdekében. Leszámoltatta a gondnokot s miután kiderült, hogy a gondnok 105 frt 34 kr. általa bevett tanítói illetményt elköltött, járási főszolgabíró ezen összegnek az iskolaszéket, illetve iskola fenntartó kötelező és terhelő volta végett, az egyházmegyei főhatóságot megkereste.

Az egyházmegyei főhatóság tekintettel Németh János pályázaton kívüli s iskolaszék nélküli szabálytalan megválasztására, a felelősség kérdésebe nem ment bele s egyben 1900. évi november hó 19-én 2584 számú rendelkezésével utasította kerületi esperest az iskolaszék megalkotására, a tanítói díjlevel szabályozására, szóval a tanítói törvényes alkalmazáshoz szükséges intézkedések megtételére.

Mindezekről főszolgabíró ur irattárából értesültem a „Magyar Paizs” cikkének olvasása után.

Arról pedig, hogy az iskolaszék által kiírt pályázat alkalmából, Németh János, mint egyetlen pályázó mellőztetett, nevezett tanító csak április hó 12-én adott be hozzám jelentést, melyet járulmányával való összefüggése miatt, intézkedés okáért, 1146 szám alatt azonnal eliktatam s előtte sorsa körül tanúsított késedelmeskedéseért jogos csodálkozást fejeztem ki.

Mint igen jellemző körülményt említem meg, hogy az április 12-én nekem hivatalosan bejelentett eset miatt a „Magyar Paizs” már április 11-én hu colt meg.

Németh János ügyének elvi szempontjait illetőleg kitészik, hogy törvényes alkalmaztatásán meg a szabályos választás és díjlevel sem segíthetett mindaddig, míg a nyugdíjintézetbe való újabb viszonyát nem rendezte. Ezt azonban tényleg elmulasztotta.

Hogy pedig őt a megszolgált fizetés tényleg megilleti, azt én ép oly jól tudom, mint a cikkirő. Fizetési hátraléka közigazgatási vagy bírói úton hajtassék-e be, azt majd eldöntik az illetékes hatóságok.

Alkalmos-e ezen ügy a „Magyar Paizs” által fennhangoztatott parlamenti tárgyalásra, azt minden higadgondolkodó könnyen elbírálja. De elbírálja azt is, hogy a volt keresényi tanítónak fizetési hátraléka ügyében történt interpelláció, vagy a hozzám nem fordult muravid tanítók szinten helyi ellentétekben gyökerező fizetési bajai még senkit sem jogosítanak fel azon megtévesztő kijelentésre, hogy a parlament egy idő óta a zalai tanítók ügyeivel kénytelen foglalkozni.

Tízhetévi tanfelügyelői működésem alatt még nem fordult hozzám tanító, kinek panaszát hatáskörömben gondom és intézkedésem tárgyává ne tettem volna.

Nem bennem, de a viszonyokban gyökerező, sokszor pedig erőmet és igyekezetemet meghaladó bajokért elég méltatlan támadás ért már.

Türtem szótlanul, mert az igazság mikor akkor, bármily nagy sötétségben is, kigyujtotta a maga világosságát.

De hogy egy állami főgymnasiai tanár által szerkesztett közöny, mely itt a központban minden dologról hű tájékoztatást szerezhet, kényes kedve szerint gáncsolja a vármegyei társadalma és tanítósága előtt hivatali működésemet, — ezt az eljárást sem a tanár, sem a szerkesztő hivatásával összeegyeztethetőnek nem tartom.

En szeretem, ohajtom és követelem a nyilvánosságot;

ámde az ellenőrzés jogával össze van forva az igazság, a történelmi hűség kötelessége is.

Fogadjon tekintetes szerkesztő ur legbensőbb köszönetemet soraimnak szives közléseért.

Kiváló tisztelettel

Zalaegerszeg, 1901. április 16-án

Dr. Ruzsicska Kálmán
kir. tanácsos tanfelügyelő.

A zalaegerszegi takarékpénztár közgyűlése.

A zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság f. hó 13 án Hajik István intézeti elnök elnöklété alatt az intézet helyiségében rengkülvüli közgyűlést tartott.

Elnök a megjelent részvényeseket üdvözölván, a közgyűlés határozatképességét megállapítja és azt megnyitja; a jegyzőkönyv vezetésére Bóschán Gyula intézeti ügyész-titkár, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Dervarics Lajos, és Schvarcz Mór részvényeseket kérte fel.

A közgyűlés első tárgyat a lemondás következtében megüresedett egy felügyelő bizottsági tagsági helynek választás utján való betöltése képezte, mely célból Büchler Jakab elnöklété alatt Weisz Armin és Fischer Pál részvényesekből álló szavazatszedő küldöttség választott és működésének tartamára elnök a közgyűlést felfüggesztette. A szavazás befejeztével elnök a folytatólagosan megnyitott közgyűlésen kihirdette a szavazás eredményét, amely szerint 60 szavazattal egyhangulag Stölzer Jakab részvényest választották meg felügyelő bizottsági tagnak.

A rendkülvüli közgyűlés folytatólagos tárgyát az alapszabályok 21., 24., 36., 37. és 120 §-ainak módosítása képezte az igazgatóság részéről tett javaslat alapján.

Igy tekintettel arra, hogy jelenleg városunkban több pénzintézet létezik, a közgyűlés az alapszabályok 21 §-ának azt a rendelkezését, hogy a tiszta nyereségből évenként 10%-ot helyi és megyei közhasznú és jótékony célokra fordít, az alapszabályokból törli azzal, hogy a jótékony célokra fordítandó részt, a tiszta nyereség nagyságához mérten, az igazgatóság javaslatára a közgyűlés évről-évre állapítja meg.

A 24 §. 2 ik bekezdésének ezt a részét: a közgyűlés napja, órája, helye a tárgysorozattal a helyi lapban közzéteendő hirdetmény utján hozatik a részvényesek tudomására — a közgyűlés olyképp módosította, hogy „egyik helyi lapban közzéteendő hirdetmény utján hozatik a részvényesek tudomására”.

A 36. szakasznak az igazgatósági tagok létszámára vonatkozó része oly módosítást nyert, hogy az igazgatóság az elnök és vezérigazgatóval együtt legkevesebb 12 és legfeljebb 18 tagból áll.

Ebből kifolyólag módosult a 37 §. olyképp, hogy ha az igazgatóság valamely tagja időközben kilép vagy elhal, helye a legközelebbi általános választáskor tölendő be; ha azonban az év folyama alatt az igazgatósági tagok száma nyolcra lepadna, a kötelezett legkevesebb (12) létszám kiegészítésére céljából azonnal rendkülvüli közgyűlés hívandó egybe.

Végül módosult a 120 §. akképen, hogy a céget a társaság elnöke vagy vezérigazgatója, akadályoztatásuk esetén ezeknek helyettesei jegyik.

Egyéb tárgya a rendkülvüli közgyűlésnek nem lévén, elnök azt bezárta.

A mezőgazdaság hasznos madarai.

Tavasszal, amikor a napsugár szelidebb mosolyára ébredni kezd a természet mély álmából; a mikor kizöldül a mező és a fák bontogatni kezdik rügyeiket; mindjárt megjelennek azok 'egnagyobb ellenségei is, a különféle rovarok, hernyók és pondrók. Nekiesnek a zöldülő levelnek és fünek s hiába volna ellenük minden védekezés, ha a természet maga nem gondoskodott volna arról, hogy alkotásainak e pusztító túlságosan el ne szaporodjanak. Az erdők és mezők szárnyas énekesei, a madarak, vannak hivatva arra, hogy az embert gazdaságának e legveszedelmesebb és legnehezebben üthető ellenségeitől megszabadítsák.

Hazánkban körülbelül 20.000 rovarfaj ismeretes, a melyek ugyszólván kivétel nélkül károsak a növényzetre. Elismerem tény, hogy falánkságuk és rendkülvüli szaporaságuk következtében minden emberi védekezés mellett is kipusztítanak a földről minden növényt s ez által az embert is, ha nem volnának madarak. De a mikor a melegebb napsugár életre kelti a zöldelő természet ez ellenségeit; megjelennek a messze délvidekről a kis énekesek is, melyek nélkül oly kihalt volna a kert és mező. A tavasz enyhe fuvalma gyengéd érzelmeket kelt a kóborló szárnyas trobadourokban is, visszhangzik a mező szerelmes énektől és a mikorra a rovarok éhes ezrei pusztulással fenyegetnek mindent, ami erdőn és mezőn zöldel: már kikelték a még éhesebb madárfiókok is s gondos szüleik alig győzik a sok kövér bogarat összehordani folyton tátogató, sárga csőreikbe. Rendkülvüli falánk a kis madár és ez a tulajdonsága alig becsülhető meg a mezőgazdaság szempontjából.

Es az emberek megsem becsülik meg a mezőgazdaság barátait, annyira, hogy törvénnyel kellett intézkedni a hasznos madarak védelméről. A mezőrendőri törvény (1894. évi XII. t. c.) elvben kimondta, hogy a mezőgazdaságra nézve hasznos madarak irtása tilos, de ez az intézkedés nem volt elegendő azok védelmére, mert nem volt meghatározva, melyek ezek a hasznos madarak. Hazánkban 325-féle madárfaj él és az emberek nagy többsége nincs tisztában azzal, hogy ezek közül melyek az ő legjobb barátai, a kik nélkül nem volna gyümölcs a fán s nem volna aratás.

A földművelésügyi miniszter e célból egy szakértekből és tudóskból álló bizottságot nevezett ki s ennek

munkálkodása végre megállapította, hogy melyek a mezőgazdaságra nézve hasznos madarak.

Alábbiakban közöljük e névsor jelentékenyebb képviselőit, minden madár mellett pedig azt is felemlítjük, mivel szolgált reá arra, hogy barátunknak tekintsük és megvédelmezzük.

Bagoly. Ennél a madárnál alig van a mezőgazdaságnak hasznosabb szövetségese. A rovarfélekkel inkább ritkábban él, főleledét nagyobb ellenségeinkből keresi meg s ezek közt főleg egerekre vadász. Roppant falánk madár, egyes tudósok harminc egeret is találtak egy-egy bagoly gyomrában. A rovarokon kívül pusztítja még a mókust, vakondot és a menyétet is.

Barázda-billegető. Ez a szürke, hosszufarkú és általában ismert madár is sok hasznot tesz az embernek. A szántóvető jól ismeri, ott settenkedik folyton az eke nyomában s amint észrevesz egy-egy kukacot, pondrót, rőtön elcsipi. Evenkint háromszor is költ s ezáltal még inkább megérdemli, hogy védelmünkbe vegyük, mert éhes kicsinyei számára annál több bogarat kell összehordania.

Bibicz. Ez a hosszú, vörös lábú és fehér hazu madár a vizek partján szedi össze a férgeket és rovarokat.

Bubos-banka. A bubos bankát is mindenki ismeri, a melynek főcsemegeje a cserebogár-pajor. De azért másféle rovarral is bőven él.

Bubos pacsirta. A szürke, kóborló pipiske is bőven él mindennemű káros rovarfélel.

Csaláncsucs. Közönségesen gébicsnek hívják, a bokrok körül élő madár: rendes szokása, hogy az elfogott bogarakat a bokrok töviseire szurva öli meg, mielőtt megenné.

Csiz. Mezőink egyik legszebben éneklő szárnyasa. Kivált költéskor pusztítja a rovarokat, a mikor éhes fiókái számára nem talál elegendő magot.

Csóka. A varjúfélekhez tartozó fekete és szürkeszínű madár, a mely főleg rovarokkal él. Általában ismert az a tulajdonsága, hogy könnyen megszeli a környék embereit is megtanul.

Cinege. Az össze, cinkéfélek igen hasznos madarak, mert rendkülvüli sok rovar elpusztítanak. Néhol rossz szemmel nézik, hogy a kendert vagy napraforgót is megdézsmálja, de azért igen rászolgál arra, hogy megvédjük és szövetségese társunknak tekintsük, mert sokkal több hasznot tesz a káros rovarok nagy pusztításával, mint azzal a kárral, a melyet az olajos magvakban tesz. E mellett sok cinege faj; mint p. o. a fenyves, molnár, barkáscinege kizárólag rovarokkal táplálkozik. Nagy szaporasága (néhányik 15 tojást is tojik) még több káros rovar elpusztítására vezet.

Fecske. Az összes fecskéfajok, mint a tavasz hirnökei, általában kedvelt madarak, melyeket néhol a nép egész babonás tisztelettel vesz körül és elpusztításukat vagy akár bántalmazásukat valóságos Isten ellen elkövetett bűnnek tekinti. De nemcsak a tavasz megérkezését kapcsolatba hozott költői jelentőségüknel fogva érdemlik meg tiszteletünket, hanem azért is, mert a káros rovarokat pusztító madarak közt az elsők közé sorozható. Kitünő röpülési ügyességüknel fogva bámulatosan tudják a rovarokat összekapkodni és rendkülvüli sokat pusztítanak el belőlük.

Fülemile. A legszebben éneklő madarat mindenki ismeri és talán senki sem bántja. De nem csak gyönyörű dalával érdemli ki védelmünket, hanem a bokrok körül elősködő hernyók, férgek és rovarok nagy pusztításával is.

Halálmadár vagy kuvik. Jól ismert bagolyféle, a melynek megjelenésétől igen félnek az együgyű emberek, mert azt hiszik, hogy halált hoz arra a házra, a melyre leszállott és éles hangját megszólaltatta. A gazdaságra nézve oly hasznos madár, mint a társai, a bagolyfélek.

Harkály. Nem annyira a mezőgazdának, mint az erdőtulajdonosoknak hoz hasznot. Általában ismert érdekes madár, amely a fákon villámgyors kuszással keresi a rovarokat, azok bájait és petéit. A fak kérge alól szedi ki e káros állatokat s erős csőrével kopogtatva faredozik tápláléka után. Kopácsolása messze elhallatszik az erdőben, de nagyon nehéz felismerni, mert vagy fakéreg, vagy levélszínű tollai megvédik az üldöző szemektől, gyors kuszásával pedig egy pillamat alatt eltűnik a lombok közt.

Kakuk. Jól ismert költő/ködő madár, melynek visszaterete a tavaszt jelenti. Az a babona fűződik hozzá, hogy megjósolja a kérdező hátralevő éveit. Az erdőre és gyümölcsfákra káros rovarokat igen pusztítja, azért nagyon hasznos madár. Tojásait más madarak fészkebe tojja, a kiket és erősebb kakukfiak azután anyai hernyót rovat követelnek mostoha anyjuktól, hogy ez alig győzi a falánk, de épp ezáltal ráuk nézve hasznos madarat eléggé táplálni. Kedvenc csemegeje a szőrös és igen kártekon bucsujáró hernyó.

Kenderike. Verébalkatu barnaszínű kóborló madár, a kifejlett himnek feje és torka élénk piros színű, amely össze sárgává változik át. Mindentűz közönséges, szépen énekel és a nála kel emesebben éneklő madarak dalát könnyen eltanulja. Főleg kendermaggal él, (nevet is innen kapta) de bőségesen pusztítja a káros rovarokat is.

Királyka. A legkisebb madár hazánkban, közönségesen inkább ökörszemnek hívják. A fenyvesekben vagy bokrokban lakó kóborló énekes; haik és természetek megfelelő gyönge hangon énekel. Szintén rovarvő és ezáltal a hasznos madarak közé tartozik.

Lile. A víz partján élő, kiválóan röpülő apró gázló, a szalonkához hasonlít. Eledele a vízkörül található férgekből, rovarokból és csigafélékből áll. Több faja van, amelyek kivétel nélkül hasznos madarak, mint pl. az aranylile, bagolylile, kis lile stb.

Náli rigó és nádi veréb. A nádasok és mocsaras rétek körül élő verébforma éneklő madarak, amelyek egyedül rovarokkal táplálkoznak, hasznosoknak tekintendők.

Pacsirta. A szántó-vető munkájának kedves fűsze-

rezője a repülve éneklő kis lantos, amely kora tavasztól késő ősziig hallatja dalát a mezőkön. Általánosan ismert kis szürke madár, — rovarokkal táplálkozik.

Pinty. Mindenütt előforduló, általánosan ismert énekes: több faja van, amelyek mind hasznos madarak. Jobbára ugyan magvakkal táplálkoznak, de a rovarokat is pusztítják, kivált költés idején, a mikor még kevés a mag s éhes kicsinyeinek a hernyók és rovarfélék közt kell eledelt keresniök.

Rigó. Mindenki által ismert kitünő éneklő madarak, a melyek erdőkben és bokros ligetekben élnek s rovarokkal, férgelével vagy kisebb csigákkal táplálkoznak.

Sármány. Mindenütt ismeretes, sárgaszínű énekes, amely kivált erdő, vagy bokros helyeken szeret és összes rokonaival együtt rovarpusztító, hasznos madár.

Sordély. A sármányfélékhez tartozik, de azoknál valamivel nagyobb, fákön élő madár s rokonaihoz hasonlóan rovarpusztítással lesz hasznossá.

Szalakota. Varju-alkatu vándormadár, a hazai tudományos ismertetések inkább *karics*, vagy *csacsogó karics* név alatt emlegetik. Az erdők körül elég gyakori, feje és melle kékre játszó zöldes színű, háta barna, farka világoskék. Szintén sok hasznot hoz a mezőgazdának, mert egerekkel, békákkal és igen sok rovarral táplálkozik.

Tengelicz. A legismertebb és legtarkább madarak közé tartozik, nagyon sok helyen kalitkában is tartják. Főleg magvakkal táplálkozik, de a káros rovarok közt is keres eledelt.

Veresbogyó. Általánosan ismert, szépen éneklő kis madár, amely a torkán levő vörös folttól kapta nevét. Az erdős-bokros helyek és gyümölcsösök hernyóit és férgét pusztítja.

Főleg ezeket a madarakat találta a földmívelésügyi miniszter által összehívott bizottság olyanoknak, amelyeket a mezőgazda föltétlenül barátai közé számíthat, amelyek nem kis részben járulnak hozzá ahhoz, hogy fáradságos munkájának eredménye is legyen. Védjük és oltalmazzuk e kis szövetségeseinket, mert nélkülük nem teremne meg a gyümölcs, nem rengne aranykalász a rónán. Amint azt számos példa bizonyítja, hogy ott, ahol a hasznos madarakat feltűnően megritkították, a rovarok valóságos országos csapás számba menő károkat okoztak, sőt éh-inségnek is lettek előidézői.

Ipar- és kereskedelem.

Kereskedelmi testületek.

A kassai kereskedelmi- és iparkamara a kereskedelmi testületekről törvényjavaslati tervezetet dolgozott ki, mely ez idő szerint a kereskedelmi miniszter asztalán fekszik. Még senki sem tudja, hogy kereskedelemügyi kormányzatunk a beterjesztett javaslattal szemben minő álláspontot foglal el. A miniszteriumból sem a javaslat mellett, — sem ellene nem szivárgott ki semmi és így érthető az a nagy kíváncsiság, mellyel kereskedő világunk a miniszter állásfoglalását lesi.

A szóban levő javaslat egészen az ipartörvénynek az ipartestületekre vonatkozó rendelkezéseit követi és a kereskedelmi testületeket is az ipartestületek kaptafájára akarja formálni.

Ebben találok én a javaslat legnagyobb hiányosságát és azt az okot, mely miatt ez a javaslat törvényerőre aligha fog emelkedni. Az ipar és kereskedelem, amennyire ikertestvérek, amennyire egymást feltételezik és egymás nélkül meg nem élhetnek: olyannyira távol esnek egymástól socialis megnyilatkozásaikban, gyakorlati érvényesülésükben, társadalmi igényeikben, jogaik élvezetében és kötelezéseik teljesítésében és így a kereskedelmi testületek nagy problémáját az ipartestületek bár törvényben gyökeredző, de mégis szűk határok között mozgó és a kereskedők előrehaladott intelligenciájának meg nem felelő sablonszerű keretével meg nem oldhatjuk.

A javaslat a kereskedelmi-testületeket az első fokú iparhatóság felügyelete alá helyezi és céljukat abban keresi, hogy a kötelekbe tartozó kereskedőség érdekeit előmozdítsák, az alkalmazottakat önképzésre buzdítsák, a hatóságokat a kereskedelmet érdeklő összes törvények végrehajtásában támogassák és a felett őrködjenek, hogy a törvények végrehajtásának és a kereskedői főnökök és ezek személyzete között felmerülő vitás kérdésekben be kellendő tevékenységet kifejtessenek és a főnökök között előforduló vitás ügyekben, mint választott bíróság, közreműködjenek.

Ezzel dióhéjba foglalva jeleztem a javaslat egész keretét, amiből kitűnik, hogy e célok elérése végett külön törvényt alkotni már azért is felesleges, mert ezek a kereskedőség vitális érdekeit alig érintik, mert legnagyobb részük társadalmi uton is elérhető; mert ezeknek törvényerőre való emelkedése a kereskedőség jogkörét egyáltalában nem tágitja; — e helyett rájuk oly kötelezéseket ró, a melyekkel a célzott eredmény még megközelítő arányban sincs és mert a kereskedelmi testületek közgazdasági szerepköre egészen más pontozatokban lelheti létjogát. Ugyanis kereskedelmi törvényünknek a cégbejegyzésre vonatkozó rendelkezéseinek kereskedelmi testületek nélkül alig tudunk érvényt szerezni. A törvény ugyan elrendeli, hogy minden kereskedő köteles céget az illetékes királyi törvényszéknél bejegyeztetni és mégis azt tapasztaljuk, hogy kereskedőségünk nagy része nem törődve a törvény biztosította előnyökkel, — céget nem jegyezteti be. A törvényes kötelezettség mellett is egészen a kereskedő önkényére van hagyva a bejegyzés, a ki azon címen, hogy üzlete a kisipar körébe nem haladja túl, mindig talál kibuvót a törvényes kötelezettség alól annál is inkább, mivel megalapozott intézkedéstől mit sem kell tartania. Ha törvényes testületek alakulnak és ezek vezetik a cégajstromokat: úgy egy kereskedő sem menekülhet a cégbejegyzési kötelezettség

alól, mert a testület már jövedelmi szempontból is gondoskodni fog arról, hogy minden kereskedő, — ki a törvényes kereskedői fogalom alá esik, — céget bejegyeztesse.

Továbbá a kereskedő tanoncok ügye is valahára megoldásra vár és e feladatot csakis a testületek oldhatják meg sikerrel. Jelenleg kereskedő tanoncaink szegődtetése, felszabadulása az ipartörvény szellemében történik — azzal a hozzátevessel, hogy míg az iparos tanoncokkal szemben az ipartestületek és elsőfokú iparhatóságok a törvényes rendelkezéseket végrehajtják: addig ezek a kereskedő tanoncokra nézve csak annyiban nyerne alkalmazást, hogy a kereskedő jó szántából jelentkezik a hatóságnál, míg ha nem jelentkezik, önkény szerződést és felszabadít, mint akár száz évvel ezelőtt. Ha törvényes alapon működő kereskedelmi testületek fogják a tanoncok nyilvántartását eszközölni, ezeket szerződést és felszabadítani, a tanonciskolázást ellenőrizni: akkor a tanoncügy véglegesen meg lesz oldva, addig nem.

Ezenkívül a kereskedelmi testületek, mint a kereskedelmi kamarák fióküzletei, szerepelhetnének; a helyi szükségletek tanulmányozásával, a tisztességes versenyre való éber felügyeléssel; a helyi forgalmi életéről a kamaráknak adandó tárgyilagos jelentésekkel; a vásári szükségletekről szolgáló alapos véleményekkel; az alkalmazottak és főnökök között felmerülő vitásügyek elintézésével, a főnökök között előforduló surlódások elbírálásával és egyáltalában a kereskedőség erkölcsi és anyagi érdekeinek folytonos gondozásával, társadalmi és politikai posztíciójuk emelésével fontos közgazdasági szerepre hivatják.

Meggyőződésem az, hogy Hegedüs miniszter — ha már belemagy a kereskedelmi testületek törvényes létesítésébe, meg fogja találni azt az egyedüli helyes utat, a melyen haladva kereskedőségünk gyarapodni fog erőben és szellemben.

Addig is, míg a testületekre vonatkozó törvény napvilágot lát, kereskedőségünk helyesen cselekszik, ha a viszonyokhoz képest kereskedelmi egyesületeket alakít és egyleti keretben dolgozik az egyes és az összesség javáért; ha a jelzett célok közül azokat, a melyek külön törvény nélkül is elérhetők, — társadalmi uton igyekszik megközelíteni.

Ne feledjük soha, hogy a jóra való társadalmi törekvés, a szabad elhatározáson alapuló egészséges előrehaladás nem tételez fel különleges törvényeket; ezeknek lüktető ereje a jóakarattal, az összetartással és az egymás iránt tartozó köteleesség tudása.

Baiass Benő.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Nagykanizsa város képviselőtestületének f. hó 13-án *Vécsey Zsigmond* polgármester elnöklété alatt tartott gyűlésén az elhunyt *Pihál Ferenc* kir. közigyűző és városi képviselőnek emlékeztetőt, jegyzőkönyvileg öröklítették meg. — Tudomású vették a Polgári Egylettől megvásárolt kert birtoknak és a Thomka-féle ingatlanok telekkönyvi átíratását s a kertre vonatkozólag elfogadták a városi tanács javaslatát, hogy az, mint nyilvános kert a közönség részére bocsáttassék. — Nagy élénzettel fogadták a hercegi hitbizományi ingatlanok megvásárlására vonatkozó tanácsi előterjesztést. — A számvizsgáló bizottság javaslatához képest az 1900. évi városi számadásokra nézve a felmentvenyt a számadás vezetőjének megadták. — A behajthatatlanná vált községi pótdadó hátrálékok megvizsgálására és ennek alapján javaslatot tételre *Simon Gábor*, *Stirling Sándor*, *Ebenspanger Léo*, *Gärtner Vilmos* és *Plander György* városi képviselőkből álló bizottságot küldött ki a közgyűlés. — A járványkórház építési terve, költségvetése, valamint a felszerelési költségek előterjesztetve, a közgyűlés azt elfogadta, a jelzett célokra 26.377 kor. 03 fill. összeget irányozott elő s az építés azonnali megkezdését elrendelte. — A városi palota és bérház általános javítását, a közgyűlési terem berendezését, a villamosvilágításnak a hivatalos helyiségekbe való bevezetését a közgyűlés elhatározta s erre a célra 50.000 koronát irányozott elő azzal, hogy a munkálatokat árlejts útján adják ki. — A nagykanizsai tárházak részvénytársaságának a közgyűlés a társaság kérelmére tíz évi városi pótdómentességet engedélyezett. — Az alsó-fokú kereskedő tanonciskola céljaira az 1900/1-ik iskolai évre 400 korona segélyt szavaztak meg. — A főgymnasiemi rajztanár fizetését évi 2400 koronában és 400 korona lakbérben állapította meg a közgyűlés azzal, hogy az 5—5 évenként esedékes 200 kor. korpótlék az állás elfoglalásától számíttatik. — A kávéházi ipari engedély k számának módosítása tárgyában beadott tanácsi javaslatot a közgyűlés nem fogadta el s ezt az ügyet a napirendről levette. — Több bejelentett lakbérleti és földbérleti szerződést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett.

Jubileumi körmenetek. XIII. Leo pápa által az 1901-ik évre engedélyezett bucsú elnyerése végett elrendelt körmeneteket a szomszathelyi egyházmegye egész területén és így Zalaegerszegen is a következő sorrendben tartják: f. hó 21-én (vasárnap) d. e. 9^{1/2} órakor ünnepélyes *Veni Sancte* és *szent mise* a legszentebb oltári szentség kitétele mellett, utána úgy 10^{1/4} órakor a körmenet megindul a kórházi kápolnába, onnan a kálvária kápolnába, végül a temetőbe a kereszthez s mind három helyen az előirt imák elmondása után a körmenet visszamegy a templomba, ahol a megfelelő ima elmondása után a körmenetnek vége lesz. A második körmenet április 28-án, a harmadik pedig május 5-én lesz ugyanilyen időben és sorrendben.

A vármegyei nyugdíjválasztmány *Gsertán Károly* alispán elnöklété alatt tartott gyűlésén a nyugdíjpénztárról vezetett 1900-ik évi számadást megvizsgálta, azt helyesnek találván, a májusi törvényhatósági közgyűlésnek

elfogadásra ajánlja. A nyugdíjválasztmány saját kérelmükre *Braunstein Pál* árvászéki ünnököt és *Mayer János* árvászéki pénztárnokot nyugdíjazta, az elsőnek szolgálatát 1877. évi március 1-től, az utóbbiét pedig 1862. évi május 1-től számítva.

Plebános kinevezés. Az elhalálozás következtében megüresedett bányászgyörgyi plebánia javadalmat herceg *Eszterházi Miklós* kegyur *Desits Géza* zalaegerszegi segédlelkésznek adományozta.

Tanügyi előléptetések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Nagy Károly* csáktornyai állami elemi iskolai tanítóképzőintézeti rendes tanárt a IX-ik fizetési osztály 2-ik fokozatából az I-ső fokozatba; *Réffy Géza* csáktornyai állami elemi iskolai tanítóképzőintézeti segéd-tanárt a X-ik fizetési osztály 2-ik fokozatából az I-ső fokozatba; *Hoffmann Mór* nagykanizsai államilag segélyezett községi polgári iskolai igazgatói címmel felhúzott *Bödy József* zalaegerszegi állami polg. leányiskolai, *Feleki Alajos* és *Keszler Gyula* tapolcai állami polgári fiúiskolai rendes tanítókat a IX-ik fizetési osztály első fokozatába; *Kiss Dénes* alsólendvai állami polgári fiúiskolai igazgatót a IX-ik fizetési osztály második fokozatába, *Degra Etel* csáktornyai áll. polgári, *Grieszbach Gabriella* nagykanizsai áll. seg. községi polgári iskolai tanítót, illetve tanítónőt a X-ik fizetési osztály első fokozatába, *Szakács János* alsólendvai áll. polgári fiúiskolai rendes tanítót a X-ik fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Gasparics László* perlaki járásbírói aljegyzőt a dárdai járásbíróshoz helyezte át.

A sümeghi zárdá ügye. Báró *Hornig Károly* Veszprém-egyházmegyei püspök Sümeghen zárdát akar létesíteni s e tekintetben közte és Sümegh város között a szerződés megállapított, a vármegye törvényhatósága ezt jóváhagyta s hason célból felterjesztette a miniszteriumhoz. Ez ügyre vonatkozólag az alispáni hivatalhoz leérkezett a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata, mely szerint a miniszter a szerződést csak feltételeken hagyja helybe. Mivel ugyanis a szerződés a létesítendő oktatási intézetek irányában csak a jelenlegi veszprémi püspököt magát, azonban sem a jövődi javadalmasakat, sem magát a püspöki javadalmat nem terheli; sem az iskolák jövő fenntartásáról, sem az e célra fordítandó *Ramazetter-féle* alapítvány biztosításáról nem gondoskodik: annak rendelkezéseit a miniszter csak az alatt a feltétel alatt hagyja jóvá, ha a város arra az esetre, ha a veszprémi püspökség vagy utódja a felállítani szándékolt iskolák fenntartásáról többé nem gondoskodik, ezt a kötelezettséget magára vállalja vagy pedig az alapítvány vagyonát egészében visszatéríti; egyúttal utasítja a miniszter a várost, hogy határozatlanul mondja ki, hogy a *Ramazetter-féle* alapítvány céljának megvalósítására a veszprémi püspökkel kötött szerződést tartja ez idő szerint legalkalmasabbnak, azonban a minisztertől eleje szabott feltételeknek a betartása mellett.

Vasuti értekezlet. A Keszthelyi-balatonszentgyörgyi h. é. vasut igazgatóságát *Szajbely Gyula*, a Dunántúli helyi érdekű vasut részvénytársaság elnöke, Keszthelyre értekezletre hívta egybe, amelyen bemutatta annak a szerződésnek a tervezetét, amely a Keszthely-balatonszentgyörgyi h. é. vasut átadása tárgyában volna megkötendő. Az értekezlet az előterjesztett pontozatokat behatóan megvitatta, végleg formulázta s ebben az alakban terjesztik elő végdöntés céljából. Hiszük, hogy ezen értekezlet után mi sem állja útját a két vasut egyesítésének.

Elhalasztott közgyűlés. A zalaegerszegi ipartestületek a házépítés tárgyában f. hó 14-ére egybehívott rendkívüli közgyűlést nem tarthatták meg, mert a testület tagjai az alapszabályokban előirt számmal nem jelentek meg. Az új közgyűlés ugyanebben a tárgyban f. hó 21-én lesz, amikor is a közgyűlés — tekintet nélkül a megjelölt tagok számára — határozatképes lesz.

Gazdasági előadás Szentbalázson. *Gyulay Károly* csáktornyai gazdasági szaktanár f. hó 14-én Szentbalázson az iskola helyiségében tanulságos gazdasági előadást tartott a szép számban egybegyűlt közönségnek. Előadásában ismertette az egyes talajneveket, szolt a szántás-, fogsolás- és hengerzésről, ezek helyes alkalmazásáról és hasznáról. A közönség nevében *Szondy László* körjegyző mondott köszönetet az érdekes és hasznos előadásért.

Kórházépítés. A keszthelyi kórházi bizottság *Nagy István* városbíró elnöklésével tartott legutóbbi gyűlésen tárgyalta és tüzetes vizsgálat alá vette a *Schadl János* gazdasági tanítészeti tanár által készített tervet és azt a 92.665 koronára rugó költségvetéssel együtt elfogadta s a városi közgyűlésnek elfogadásra ajánlja. Ugy látszik, hogy ez a régóta vajdó ügy végre a megvalósulás stádiumába jut.

Szabályrendelet jóváhagyása. A m. kir. belügyminiszter Zalaegerszeg rend. tan. városnak a piaci árak elárúsítása tárgyában hozott szab. lyrendeletét jóváhagyta.

A közpénzek elhelyezésére vonatkozólag eddig az volt az eljárás, hogy a törvényhatósági bizottság névszerűen szavazattal döntött a felett, hogy a közpénzeket melyik pénztárnoknál helyezték el s a vármegye törvényhatósága ezt a határozatát jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszterhez. A törvény hatóságokhoz legközelebb leérkezett belügyminiszteri rendelet szerint az ily határozat jóváhagyás végett nem terjesztendő fel a belügyminiszterhez, mert erről a felügyeleti jogáról a miniszter lemond.

Thea ültetvény Keszthelyen. A földmívelésügyi miniszter rendeletével Keszthelyen, a gazdasági tanintézet kertjében, a thea-éserjével és a gyapotnövényvel tesznek tenyésztési kísérletet. Ebből a célból a miniszter rendeletére 24 darab kaukázusi thea bokor érkezett a gazdasági tanintézet címére, amelyet az intézet kertnek az északi szelktől védett helyére ültettek ki. A keszthelyi thea-ültetvényvel való tenyésztési kísérletnek célja

első sorban az, hogy megtudják, vajon a Kaukázusban a hideghez némileg hozzá szoktatott növények mennyire állják ki a mi éghajlatunkon a telet és másodsorban, hogy a leveleiből készült theának mekkora lesz a thein tartalma, zamata. Egyidejűleg még Fiumében, Pécsen, Ménesen és Herkules fürdőn tesznek a miniszter rendeletéből hasonló kísérletet.

Méhészeti előadás. Abaffy József méhészeti szaktanár f. hó 15-én Zalaszentmihályon előadást tartott a méhészeti kedvelői számára. Előadásában szövegezt az ingó szerkezetű kaptárak okszerű kezeléséről, a méhekkel való bánásmódról, egyzóval a méhek okszerű kezeléséről. Ugyanazon a napon Pölösken tartotta gyakorlati tanítását, amelyet mindkét helyen a méhészettel foglalkozó közönség nagy érdeklődéssel hallgatott.

Pince tolvajok. Gerencsér József orosztonyi lakosnak az Aranyhegyen levő pincéjéből ismeretlen tolvajok 8 darab sonkát és 2 üveg bort vittek el.

Boros fővel ment a halálba Nemesbük községben f. hó 16-én a kocsmában a fiatalság erősen mulatott. Mikor már a bor jól működött, kezdtek összekülömbözni. Az idősebb legények ezt látva, többen közülük közbeléptek, hogy a fiatalabbak harci kedvét lehűtsék. De a közbeavatkozás oly szerencsétlenül sült el, hogy Kis (Laczi) József a kapott késszurások következtében rögtön meghalt.

Véres verekedés. F. hó 14-én a Kossuth-Lajos utcában a körhintázás közben néhány kőműves és mészáros segéd összekülömbözött, miközben egyik mészáros segéd ellenfelét az aszfaltra úgy oda vágta, hogy onnan egyik közeli házba harman vittek be lepedőben.

A Kanyaró Kaszaháza községben járványsszerűen fellépett.

Zucker Imre zalaegerszegi szabó hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Piaci gabonaárak városunkban f. hó 19-én 50 kilogrammonként: *búza* 7.20—7.35 kor., *rozsa* 7.20—7.40 kor., *árpa* 6.—7. kor., *szab* 6.50—7 kor., *tengeri* 5.50—6 korona.

Allategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 14-én a hivatalos adatok alapján: *lépfene*: Feiső páhók 2 u., Rezi 1 u., *vesztettség*: Lenti 1 u., Simegh 1 u., *sertésvész*: Zalaszentmihály 5 u., Marócz 1 u., Bazsi 7 udvar.

Előfizetési felhívást — bocsátott ki Brody Sándor ismert író a *Fehér Könyvek*-re, amely Budapesten az író kiadásában jelenik meg. Hat Fehér Könyvet akar írni a szerző ebben az esztendőben úgy, hogy minden két hónapban egyet ad ki. Az új Fehér Könyvek szövegét jórészt azok a nagy utazások szolgáltatják, a melyekre a szerző indul. Formára, terjedeleme nézve olyan lesz, mint eddig. A hat kötetnek ára 10 kor., köve 12 kor. Az előfizetési pénzek a Fehér Könyv kiadóhivatala küldendő Budapestre VIII. ker. Üllői ut. 18. sz.

Keresztes hadak. A kereszténység hadserege kétszer özlött el a világot és mind a kettő forduló pont az emberiség történetében, a mely külön korszakot kezd meg. Mind a kétszer az erény nevében támadt fel a puhaság ellen. Az első hadsereg katonái piliszes, kámszás apostolok, terítők, szerzetesek, a kik az evangéliummal és keresztes bottal a kezükben jártak be Európát, a hitet és műveltséget terjesztve. Ez a korszak nagy szellemi hódítás, a mely először kapcsolja össze a világ minden nemzeteit. A másik mozgalom nyugatról megyen keletre az elpuhult görög birodalom ellen. Kis-Ázsiában éppen oda, a honnan az első kiindult a kettő szoros kapcsolatban van egymással s a második éppen eredetének helyét keresi, mikor az elsőnek fészket igyekszik visszahódítani. Ezt fényes ezüst vertes, éles kardú, páncélos lovagok vívják s az ő küzdelmeikben fejeződik ki legjobban a Középkor szelleme. E keresztes hadjáratoknak vonzó leírását találni a Nagy Képes világtörténet most megjelent 103—104 füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik egyetemi tanár, a kötet szerzője Dr. Mika Sándor. Egy-egy kötet ára díszes felbőrkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut, 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Téli vasuti menetrend. Érvényes október hó 1-től. *Zala-Egerszegről* indul: a) *Bobára* 9 ó. 29 p. reggel, 4 ó. 49 p. délután; b) *Csáktornyára* 5 ó. 01 p. reggel, 5 ó. 53 p. délután. *Zala-Egerszegré* érkezik: a) *Bobárról* 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 44 p. délután, b) *Csáktornyárról* 9 ó. 13 perckorreggel, 8 ó. 24 p. este. *Helyi közlekedés Zala-Egerszeg és Szent-Iván között:* *Zala-Egerszegről* indul *Szent-Ivánra* 6 ó. 42 p. reggel, 11 ó. 42 p. délelőtt, 2 ó. 33 p. délután, 7 ó. 55 p. este. *Zala-Egerszegré* érkezik *Szent-Ivánról*: 8 ó. 05 p. reggel, 1 ó. 57 p. délután, 4 ó. 01 p. délután, 9 ó. 20 p. este; *Szent-Ivánról* indul: a) *Nagy-Kanizsa felé* 5 ó. 55 p. reggel (vegyes vonat), 12 ó. 25 p. délután, 3 ó. 13 p. délután (gyorsvonat), 8 ó. 38 p. este, 2 ó. 19 p. éjjel; b) *Szombathely felé* 7 ó. 22 p. reggel, 1 ó. 16 p. délután (gyorsvonat), 3 ó. 15 p. délután, 2 ó. 15 p. éjjel. *Nagy-Kanizsáról* a vegyes vonat *Szent-Ivánra* érkezik 7 ó. 2 p. este.

Közgazdaság.

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete-t, melynek képviselőségét a vármegye területére a »Zalavármegyei Gazdasági Egyesület« elfogadta s mely a biztosítási irodát f. hó 22-től fogva Zalaegerszegen az egyesület helyiségében megnyitja s ott a tűzkár és jégelleni biztosítások eszközölhetők, a következőkben ismertettük a szövetkezet részéről kiadott prospektus alapján:

A szövetkezet lelkes férfiak kezdeményezésére, a kormány támogatása mellett 1,600.000 kor. biztosítéki alappal megalakult. Megalakulásával nemcsak védelmet

nyújt egészséges veténykeltésével a magyar gazdaságunknak a biztosítási kártel önkényű díjmelésével szemben, hanem egyúttal másik főcélja lesz a biztosítás nyújtotta előnyök széles köröknek hozzátérhetővé tenni s ezzel is elősegíteni a díjak csökkentését.

A szövetkezet tehát *biztosítási szelap* a társaságok kártelének visszaéléseivel szemben. *Feladata* a versenyt ébren tartani, de maga ellen ki nem hívni, aminek akkor felel meg, ha fennállását minden körülmények között biztosítja; inkább *lassan, de biztosan fejlődik*. *Nem pillanatnyi előnyök* nyújtása a feladata, hanem egy hosszú, örökéletű intézmény létesítése. S aki ezt komolyan akarja, nem követelhet alacsony díjat, pillanatnyi előnyöket, amelyeknek nyomán a szövetkezet bukása fenyeget.

Tízidőjei úgy vannak megállapítva, hogy az ország bármely vidékén felveheti a versenyt az ott működő társulatokkal. Ha drágább, vagy a különbözetest a több éves biztosításnál adni szokott engedmény teszi ki; a szövetkezet sem ingyen éveket, sem ily engedményeket a több éves biztosítóknak nem ad.

Ezzel szemben van a *díjvisszatérítés*. Ha ugyanis az évi díjbevétel a kártel és üzleti kiadások költségeit meghaladja, a fölösleg — a tartalékalap gyarapítása után — a szövetkezet tagjainak befizetett díjuk arányában visszatérítetik, illetve jövő évi díjukba tudatik be. Senki sem fizet tehát a tényleges szükségletnél magasabb díjat s a több évre biztosító a díj visszatérítések átlagának emelkedésében találja meg a kárpótlást az ingyenes éveiktől és egyéb kedvezményektől.

Elvállalja a szövetkezet a *legnagyobb kockázatot is*, mely célból nagyobb biztosítások kockázatát más viszontbiztosító intézetekkel megosztja. Ugyanis olyan viszontbiztosítási szerződéseket kötött, amelyek alapján a biztosított érték 90%-át is viszontbiztosíthatja.

A biztosítás alapja azonban a *kölcsönösség* levén, a díjak úgy kell megállapítva lennie, hogy az a kockázatot fedezze s a biztosítottnak teljes megnyugvást nyújtson kárának megtérítése tekintetében.

Ez a vezérő a *jégbiztosításnál* is. Inkább *visszatérít* mint *utánfizet* a szövetkezet. A kártel 1899 és 1900. évi jégdíjai határozottan magasak. A szövetkezet azok csökkentésére fog törekedni a megengedett határig.

A *kárbecslés* lehető legegyszerűbb, megbízható és olcsó. A tag, ha a becsült el nem fogadja, jogosult szakbecsült követelni úgy a tűz-, mint a jégek rendezésénél. A *jégekárbecslést decentralizálási törekvés* a szövetkezet úgy, hogy lehetőleg a tagok végezzék a becslés munkáját, miáltal a jégek becslés olcsóbb és megbízhatóbb.

A *tagok befolyása érvényesül a vezetésben is, a kártelválasztmányok útján*. Ezek lehetőleg megyénkint fognak szervezteni és feladatuk a biztosított tagoknak a szövetkezet közgyűlésén való képviselteséről gondoskodni, az igazgatóság működését támogatni, a kárbecslést ellenőrizni, képviselőket ajánlani s általában a szövetkezet ügyét mindenben szolgálni.

Az *ajánlat* alapja a biztosítási szerződésnek. Fontos körülmény, hogy az pontosan és a valóságnak megfelelőleg kitöltessék.

A *szövetkezet vezérelvei: kitartás a munkában, taksarokosság a kiadásoknál és tisztesség az üzlet minden ágában*.

A *gazdaközönségben* mulik, hogy az ő érdekeinek védelmére alakult intézmény felvirágozzék, hogy újabb bizonyítéka legyen a gazdaközönség össze tartásának és szilárd alapja a biztosítási ügy széleskörű és a mezőgazdaság érdekeivel számoló fejlődésének.

A *triesti általános biztosító-társaság* (Assicurazioni Generali) f. évi április hó 1-én tartott 69-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1900. évi mérleget. Az előtűnk félévi jelentésből látjuk, hogy az 1900. december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőkeösszegek* 525,894.823 kor., és 90 fillért tettek ki és az évfolyamán bevett díjak 22.680.434 kor. 19 fillérre rugtak. Az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 10,360.434 kor. 80 fillérrel 134,500.736 kor. 39 fillérre emelkedett.

A *tűzbiztosítási ágban* a díjbevétel 11,357.800.682 korona biztosítási összeg után 18,641.775 kor. 65 fillér volt, miből 7,923.074 korona 12 filler viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tisztadíjbevétel 10,718.701 kor. 53 fillérre rugott, mely összegből 6,974.287 kor., mint díjtartalék minden tehertől minden jövő évre vitétt át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevétel 65%-át teszi ki. A jövő években esedékesse való díjkötelezvények összege 77,309.462 korona 97 fillér.

A *szállítványbiztosítási ágban* a díjbevétel kitétt 6,411.667 korona 25 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 3,303.342 korona 99 fillérre rugott. Tiszta díjak és kártartalék címén 2,726.677 korona 64 filler helyezett tartalékba.

Károkkért a társaság 1900 ban 26,931.463 korona 16 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárteléseket, a társaság alapítása óta károk fejében 688,595.391 korona és 06 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből *házainkra 128,644.015.26 korona esik*, mely összeget a társaság 186.920 káresetben fizette ki.

A *nyereség tartalékok* közül, melyek összesen 13,754.975 korona 35 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti *nyereségtartalék*, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árfolyam ingadozására* alakított tartalék, mely a 2,920.985 korona 12 filler külön tartalék, úgyszintén az évi nyereségből kihatott 458.639 korona 05 fillérrel, 8,344.975 korona 35 fillérre emeltetett fel; továbbá *felemlítendő még* a 160.000 koronára rugó *kétes követelések tartaléka*. Ezeket kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő *külön alap*, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A *társaság összes tartalékjai és alapjai*, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átuta-

lások folytán 162,608.919 korona 18 fillérről 173,458.451 korona 60 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	30,741.137 K 02 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	16,283.180 „ 30 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	2,378.490 „ 50 „
4. Értékpapírok	110,354.705 „ 67 „
5. Tárcá váltók	1,155.170 „ 32 „
6. A részvényesek biztosított adólevelei	7,350.000 „ — „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	5,195.767 „ 79 „
	összesen 173,458.451 K 60 fill.

Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékre esik.

A mint a jelentésből látjuk, *dr. Laudi Vitalis* elhalálozása folytán megüresedett vezértitkár helyettes állása *Luzati Giobertival* töltetett be.

Nyilt-tér.

Nestlé gyermekliszt!

a legtökéletesebb táplálék

kis gyermekek részére.

Egy adag 1 kor. 80 fill.

Kísérletre féladag 1 K.

Nem kell hozzá semmi tej!

Ez a leghíresebb, több mint

harminc év óta bevezetett

és kipróbált tápszer gyerme-

keknek pótolja az anyatejet.

Hasmenés és hányás ki-

zárva.

A Nestlé-gyár évenként

35 millió adagot produ-

kal. Naponként 132 000

liter tejet használ fel.

Főraktár: F. Berlyák Bécs I. Naglergasse 1

Nestlé kondenzált teje cukorral 1 adag 1 kor.

Nestlé kondenzált teje cukor nélkül, újdonság

king egy adag 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Uj férfiszabó üzlet!!

ZUCKER IMRE

uri divatszabó

ZALAEGRSZEGEN

Kossuth Lajos utca 15 Fischer-ház.

Ajánlja a n. é. közönség b. figyelmebe dusan felszerelt raktárát, szolid és finom kiszolgálás, a legolcsóbb árak mellett. —

Husz évi, Budapest és Bécs elsőrangú üzleteiben szerzett tapasztalattal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vevőim legkényesebb igényeinek megbírok felelni.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, vagyok

kitünő tisztelettel

Zucker Imre

uri divat szabó.

Elegáns férfi öltönyök 50 koronától kezdve!!

139/v. 1901. sz.

Árverési hirdetés,

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírótság 1901. V. II. 960 számú végzése által *Zalamegyei közp. takaréktár* végrehajtó javára *Németh Mihály* és neje teskándi lakosok ellen 394 kor. 30 fill. tőke, ennek 1899. évi július hó 1-től járó 8% kamatja, úgy járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 620 koronára becsült szarvasmarhák, gazdasági eszközök,

sertések és számból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, — ennek a helyszínen vagyis Teskándon leendő eszközésére 1901. évi április hó 30-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszegen 1901. évi április hó 4-én.

Nagy Sándor kir. bir. végrehajtó.

SCHOTTOLA ERNŐ

a ruggyanta- (gummi) gyártás meghonosítója Magyarországon szőlészeti és borászati szaküzlete Budapest.

Fonciére palota, Andrássy-ut és Váci-körút sarkán.

Ajánl a tavaszi szőlészeti munkálatokhoz:

"SIMPLEX"-permetezőt,
"EGYSZERÜSÉC"-szénkéng fecskendőt,
KÉZI, FUVÓ ÉS HÁTON hordozható
KÉNPOROZÓKAT,
amerikai gummiójtószallagot, molyfecskendőt és lámpát,
vegytiszta 99.8% tartalmu
kékkövet,
szicíliai, finoman őrlött kénport,
rafiaháncsot,
angol acélból készült
szőlőmetszőollót és ojtókést, stb. stb.
Minták, árajánlat és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árverési hirdetmény.

Vagyonbukott Hofman Sándor volt sümegi lakos csödtömegéhez tartozó, a csődleltár 1-től 460 tételéig összeirt 3936 kor. 75 fillerre becsült szobabeli butorok, ruhaneműk, konyha felszerelések, rövid-árúk bőrneműk, kész eszmiák a csödválasztmány határozata folytán tételenként Sümegen a főutcán, a Jandó-féle házban 1901. évi ápril hó 29-én és folytatólag a reá következő napokon nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Sümegen, 1901. ápril 15-én.

Barkóczy Károly
tömeggondnok.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy évek óta fennálló

**gép- és lakatos
műhelyemet**

f. é. május hó 1-től Körmenyi utca 46. sz. a. ujonnan felépült Szalczér Miksa ur házába helyezem át.

Az átköltözés alkalmával műhelyemet ujonnan, a mai kor igényeinek megfelelően, akként rendezem be, hogy igen tisztelt megbízóim legkényesebb igényeit is kielégítem.

Megköszönve eddigi pártfogásukat, kérem, hogy azzal továbbra is szerencsétlenni sziveskedjenek és maradok

Zalaegerszeg, 1901. ápril hó

kiváló tisztelettel

Busker János.

Nélkülözhetetlen és utolérhetetlen, hatása kitünő. Világciikk, kivitel minden országba

THIERRY A. balzsamát

(melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényszéknél bejegyzett „apáca” védőjeggyel van ellátva. Felülmulhatatlan szer minden mell-, máj- és gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitünően hat és **sebet gyógyít**.

Egy próbaüveg bérmentesen 1 korona 20 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

THIERRY A. centifolia kenőcse

(csodakenőcsnek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyíthatású. Operációkat a legtöbb esetben följegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csoutszút, utabban egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatású mindenféle seb gyuladásánál.

Próbátégely bérmentve 1 kor. 30 fillér. Csak előzetes fizetés esetén küldik meg.

Óvakodjunk utánzatoktól és kerüljük az értéktelen ugynevezett házi kenőcsöket és más efféleket.

Czim: A. THIERRY gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz.

Pregrada, Roitsch-Sauerbrunn mellett.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házbán tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeinek utánzatát a törvény üldözi.

Az összes 50.000 nyeresemény JEGYZEKE.
A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben:
1.000.000 korona
A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő.	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. a	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
3	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40
50,000	nyer. és jut. összében	13 160 000

Kiváló szerencse

Török-nél.

Magyon sokan szerencsések lettek általunk. Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagybecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy **50,000**

PÉNZNYEREMÉNNYEL sorsolatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160 000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I. s. osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt	— 75	vagyis	150	korona
egy negyed (1/4)	150	"	3—	"
egy fele (1/2)	3—	"	6—	"
egy egész (1)	6—	"	12—	"

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi április hó 28-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ
Budapestben,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci körút 4.
2. Múzeum-körút 11.
3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre _____ TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest. I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeg t. _____ korona összegben

(utánvételezni kérom
postautalvánnyal küldöm
mellekelem bankjegyekben (báncjegyekben))

A nemetsző törlendő.

Pontos cím: (

ad. 5927/1900. p.

Hirdetmény.

Kereseszeg község közbirtokosságának tulajdonát képező, a kereseszegi 25. sztkyben 63 és 83. hrszámok alatt felvett 61.60 kat. hold kiterjedésű közös erdő tagos-arányosítási ügyében az aránykulcs, illetve az igényjogosultság megállapítására szükséges segédadatok beszerzésére s a kapcsolatos teendők *foganatosítására határnapul 1901. évi április hó 29-ik napjának d. e. 9 órája Kereseszeg községben a községbíró házához* kitézetvén: az érdekelt birtokosok felhivatnak, hogy érdekeik kellő képviseltetéséről annál inkább gondoskodjanak; mivel esetleges távolmaradásuk az eljárást akadályozni nem fogja.

Az ismeretlen és távollevő érdekelteket Kovács Károly zalaegerszegi ügyvéd fogja képviselni.

Zalaegerszegen, 1901 április 4-én.

Dr. Fritz József
kiküldött kir. tszéki bíró.

Keil-lakk

(GLASUR)

a legkitűnőbb mázó-szer a padló számára.

1 palack ára 1.35 kor. — 1 kis palack ára 68 kr.

Arany-fényező

Legjobb és legegyszerűbb beeresztőszer képekérték stb. bearányozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fényező

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

ÉRTESÍTÉS!

Hauk Ferenc kereskedelmi műkertészetében kaphatók az alább felsorolt növények úgy mint: magas törzsű fajrózsafák drbjá 30 kr., ugyanezek alacsony törzsre nemesítve drbjá 15 kr., egres ribizke magas törzsre nemesítve drbjá 35 kr.

Hideg és meleg házi növények, szőnyeg nyári virág palánták, valamint konyhakerti palánták és élvezhető termények évenát a piaci napiáron kaphatók melegágyból, ugyszintén szabad földből kertben az állami főgymnasium mellett és az üzletben főtéren a Hubinszky nagy kereskedése mellett.

Elvállalom parkok, udvarok, sírok kiültetését, rendezését izlésesen, jutányos áron.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

HAUK FERENC.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztály-sorsjáték (VIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték Sorsolási Terve. Nyolcadik Sorsjáték. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1901. évi május hó 22. és 23.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1901. június 19. és 20.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1901. július 16., 17. és 18.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1901. évi szeptember 25-től október 22-ig.			
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1,000.000 (Egy millio)			
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	A melyik ezen 480 nyer közül utolsónak huzatik ki, kapja a jutalmat. 1 jutal kor. nyer. 600000 600000 1 „ 400000 400000 1 „ 200000 200000 1 „ 100000 100000 1 „ 60000 60000 1 „ 40000 40000 2 „ 30000 60000 3 „ 20000 60000 20 „ 10000 200000 50 „ 5000 250000 400 „ 200 800000 720 „ 1000 720000 1000 „ 500 500000 27800 „ 200 5560000 30000 nyer. jut. Kor. 9550000			
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000				
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000				
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000				
3 á	2000	3 á	3000	3 á	30000				
5 á	1000	5 á	2000	5 á	25000				
8 á	500	8 á	1000	8 á	16000				
30 á	300	20 á	500	10 á	10000				
50 á	100	60 á	300	70 á	500				
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130				
3000 nyer.	Kor. 240000	4000 nyer.	477000	5000 nyer.	Kor. 898000				
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1901. évi augusztus hó 13. és 14.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1901. évi szeptember hó 4. és 5.							
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona						
1 á	90000	1 á	100000						
1 á	30000	1 á	30000						
1 á	20000	1 á	20000						
1 á	15000	1 á	15000						
3 á	10000	3 á	10000						
5 á	5000	5 á	5000						
8 á	2000	8 á	2000						
10 á	1000	10 á	1000						
70 á	500	70 á	500						
3900 á	170	3900 á	200						
4000 nyeremény	Korona 934000	4000 nyeremény	Korona 1,061.000						

Az I. osztály huzása — 1901. május hó 22. és 23-án — tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelentésében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől) — Sorsjegyek a Magyar Királyi Szab. Osztály-sorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budaprst, 1901. évi április hó 21-én.

MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTEK IGAZGATÓSÁGA.

Lónyay.

Hazay.

Aki szereti a zenét, az vegyen

GELOPHON-t

egyik neme a legpompásabb harmonikának, melyen mindenki minden kóta ismeret nélkül dalokat és táncdarabokat stb. tud játszani.

Ára 16 korona Arjegyzék ingyen

Ügyes képviselők és viszontelárusítók kerestetnek.

Vezérképviselőség Magyarország részére:

Rosenthal A. Budapest, V. Arany János utca 25. szám.

A. Lás. húsból

Csikó legelő.

A bánokszentgyörgyi bérgazdaság

száz darab csikót

legeltetésre elvállal darabonként husz koronáért.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Bánokszentgyörgyön (posta helyben) a bérgazdaságnál.

Chief-Office 48. Brixton-Road, London SW.

Thierry A. gyógyszerész.

Emésztő pora

valódi, angol általános, gyomor emésztő por, felülmúlhatlan hatású mindenféle gyomorbetegségekben; étvágycsináló, az emésztést elősegítő. Minden dobozon a feltaláló névalírásának rajta kell lenni. Egy dobozzal bérmentve előleges fizetés mellett 3K. küld

THIERY A. gyógyszerész balsamgyára

Progradaban Roitsch-Sauerbrunn mellett.

Eladok

8 ezer darab amerikai „Riparia portails“ 1 éves gyökeres I. o. vesszőt ezerét 22 korona árban, mégis 4 ezer darab II oszt. gyökeres 16 kor. ezerét.

A tiszta faj azonosságért kezesseget vállalok.

A vesszők a f. évi tavasszal lesznek a földből kiszedve s ekként a vesszők jószágáért is kezeskedem.

Zalaegerszeg, 1901. február 23-án.

Farkas Ferenc.

Triesti általános biztosító-társaság.

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyerés- és veszteség-számla az A. mérleghez. Elemi Biztosítási ág (1900)

KIADÁS	korona		fil.		összesen	korona	korona		fil.		összesen	
	korona	fil.	korona	fil.			korona	fil.	korona	fil.		
I. Kártérítések (beleértve a kártérítési költségeket): 1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét 2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	6358717	48	9201167	63	9559884	51	II. Fügő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét): 1. Tűzbiztosítás 2. Szállítványbiztosítás		89028	79	2599287	79
III. Leírások és egyéb kiadások: 1. Leírások kérés követelésekre 2. Könyvszerű árfolyamvesztés értékpapirokban 3. Árfolyamveszt. pénzenek és külföldi váltókban 4. Járulékamat és átutalások a hivatalnokok ellátási pénztárába	13741	01	141345	34	31923	48	III. Díjbevétel (levonva a törléseket): 1. Tűzbiztosítás 2. Szállítványbiztosítás		10718701	53	1402244	52
IV. Tartalék függő károkról: 1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét 2. Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	80852	—	1969655	—	2718240	—	IV. A tőkebefektetések hozadéka: 1. Kölcsön- és leszámítási kamatok, valamint hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai 2. Jelzálogkölcsönök kamatai 3. Értékpapírok kamatai 4. Ingatlanok tiszta hozadéka		26358	97	8834	97
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén: 1. Díjtartalék: a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét b) Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét 2. Tőkésített nyereségtartalék 3. Az értékpap. árfolyam ingadozásának tartaléka 4. Kétes követelések tartaléka	6974287	—	817019	64	7791306	64	V. Egyéb bevételek: 1. Kötvényilletékek a) Tűzbiztosítás b) Szállítványbiztosítás 2. Más kezelési bevételek 3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség		118824	05	43648	07
VI. Evi üzleti nyereség	80060	—	3038827	27	3139487	27	Összesen:		122442	12	6827	88
Összesen:	—	—	—	—	31909120	78	Összesen:		37863	75	129018	76

Nyerés- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1900)

KIADÁS	korona		fil.		összesen	korona	korona		fil.		összesen	
	korona	fil.	korona	fil.			korona	fil.	korona	fil.		
I. Eseményes biztosítások és járadékok fizetése: 1. Halálesetre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét 2. Elélesi esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét 3. Járulékbiztosítások	7394384	62	1222538	—	378271	06	I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről: 1. Díjtartalék } (levonva a viszontbiztosítók részét) 2. Díjtartékok } 3. Külön tartalék a kamatlatl esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére 4. Tőkésített nyereségtartalék 5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kiegészítő tartalék 6. Kétes követelések tartaléka 7. A biztosítottak osztalék-alapja		118810262	97	5330129	69
II. Fizetések visszavonásáról könyvekért, levonva a viszontbiztosítók részét	—	—	—	—	3328555	08	II. Fügő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét): 1. Halál esetre szóló és vegyes biztosítások 2. Elélesi biztosítások 3. Járulékbiztosítások		265000	—	544586	50
III. Osztalék-fizetések biztosítottaknak	—	—	—	—	401020	33	III. Díjbevétel: 1. halál esetre szóló és vegyes biztosítások 2. Elélesi biztosítások 3. Járulékbiztosítások		544586	50	8000	88
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók részét): 1. Szervezési költségek (a folyó számlán legesen törlesztve) 2. Szervezési költségek 3. Folyó kezelési költségek 4. Behajlási jutalékok 5. Orvosi költségek 6. Adók és illetékek	1527247	16	146351	39	487079	59	IV. A tőkeberuházások hozadéka: 1. Kölcsön- és leszámítási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai 2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai 3. Jelzálogkölcsönök kamatai 4. Értékpapírok kamatai 5. Ingatlanok tiszta hozadéka		2175707	85	13502686	47
V. Leírások és egyéb kiadások: 1. Leírások kérés követelésekre és ingatlanra 2. Értékpapírokra való könyvszerű árfolyam-vesztés 3. Árfolyamvesztés pénzenem. és külf. váltókban	9211	45	596577	47	27341	—	V. Egyéb bevételek: 1. Kötvényilletékek 2. Egyéb kezelési bevételek 3. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség		1881733	21	109021	40
VI. Fügő károk tartaléka: 1. Halál, szülő és egy. bizt. lev. a viszontbiztosítók részét 2. Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét 3. Járulékbiztosítások	978294	35	227913	78	14907	92	Összesen:		1290517	97	21187672	58
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén: 1. Díjtartalék: a) Halál, szülő és vegy. bizt. lev. a viszontbiztosítók részét Kor. 118.193.727-32 b) Elélesi biztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét „ 9.589.186-93 c) Járulékbiztosítások „ 5.036.320-88 2. Díjtartékok a) Halál, szülő és vegy. bizt. lev. a viszontbiztosítók részét Kor. 5.536.204-51 b) Elélesi biztosítások levonva a viszontbiztosítók részét „ 322.017-35 c) Járulékbiztosítások, lev. a viszontbiztosítók részét „ 18.279-40 3. Külön tartalék a kamatlatl esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére 4. Tőkésített nyereségtartalék 5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kiegészítő tartalék 6. Kétes követelések tartaléka 7. A biztosítottak osztalék-alapja a kamatokkal együtt	9211	45	596577	47	27341	—	Összesen:		467042	01	4254	23
VIII. Evi üzleti nyereség	80060	—	3038827	27	3139487	27	Összesen:		2734	26	488650	30
Összesen:	—	—	—	—	16411159	41	Összesen:		16411159	41	16411159	41

VAGYON A Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali) vagyonállása 1900. december 31-én. TEHER

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.			korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.
1	A részvényesek adósságelei a tőke be nem fizetett részéről	3675000	—	3675000	—	7350000	—	1	Alapítók	5250000	—	5250000	—	10500000	—
2	Készpénz és készlet az int. igazgatóságai s főköjainál	995536	96	5 4896	13	1300433	09	2	Tőkésített nyereségtartalék	2625000	—	2625000	—	5250000	—
3	Rendelkezésre álló pénzek hitelint. és takarékpénztáraknál	209 380	35	4010 98	73	61.0429	08	3	Tartalék-alap az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	3038827	27	1927023	91	4965351	18
4	Ingatlan birtok: a) Városi ingatlanok b) Mezőgazdasági birtokok c) Gólyon szerzett ingatlan Triestben	2258000	—	16646 87	18	1664687	18	4	Tartalék-alap kérés követelések fedezésére	80000	—	2920855	12	2920855	12
5	a) Állami és más értékpapírok b) Folyó kamatok	9650103	72	90734786	33	109384890	05	5	Díjtartalék folyó biztosításokra decz. 31-én: az A mérlegben	7791306	64	—	—	7791306	64
6	Váltak a társaságban	1155170	32	—	—	1155170	32	6	Díjtartékok a B mérlegben	—	—	138624235	13	28624235	13
7	Jelzálogkölcsönök	915762	81	1065 897	53	11816649	84	7	Külön alap a kamatlatl esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	560000	—	560000	—
8	Kölcsönök értékpapírokra	237840	50	—	—	237840	50	8	Tartalék függőben levő kártérítések dec. 31-én az A mérlegben	2718240	—	1221116	05	2718240	05
9	Kölcsönök saját életbiztosítási kötvényeinkre	921542	33	1628310	30	1628310	30	9	Osztalék-alap az életbiztosításban nyereményre felosztottak javára	—	—	1844233	02	1844233	02
10	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	37141	59	—	—	37141	59	10	a) A hivatalnokok ellátási pénztárában vagyon	2294154	95	—	—	2294154	95
11	Maradvány az intézet főköjainak számláiból	2432473	66	51 5 2	44	2946 46	01	11	b) A hivatalnokok ellát. pénztár. kiegészítő tartaléka	146777	52	—	—	146777	52
12	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—	—	511300	87	511300	87	12	c) A hivatalnokok ellát. pénztár. nyugdíj alapja	87154	65	—	—	87154	65
13	Adósk különböz. címek alatt	194210	97	54168	73	12 8379	69	13	Jelzáloghiteltelek	1756055	26	229155	72	1985210	98
14	Letétek kezesesség és biztosíték gyanánt	5401962	48	71893 1	85	12585254	73	14	Egyenleg az intézet főköjainak számláján	2510	51	4684	85	29785	36
15	a) Letét: O felsegő jubileuma alkalmából tett alapítvány b) Letét: Besso József alapítvány c) Letét: Calabi R. alapítvány d) Letét: Goldschmidt alapítvány	100000	—	—	—	100000	—	15	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	511300	87	—	—	511300	87
16	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, csergőblák, papír- és nyomtatvány az összes raktárakban	6000	—	—	—	6000	—	16	Hitelek különböz. címeken	481997	90	375109	79	860107	69
17	Előlegzett jutalékok és szervezési költségek	6000	—	—	—	6000	—	17	Betétek kezesesség és biztosíték gyanánt	5461952	48	7183301	85	12645253	33
								18	a) O felsegő jubileuma alkalmából tett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—
								19	b) Besso Márk alapítvány	23800	—	—	—	23800	—
								20	c) Besso József alapítvány	12 400	—	—	—	12 400	—
								21	d) Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
								22	e) Goldschmidt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
								23	f) Gidoni alapítvány	945	—	—	—	945	—
								24	g) Girard alapítvány	9955	—	—	—	9955	—
								25	a) Nyereség áthozat a múlt évről (A mérleg)	kor. 26.151-66	—	—	—	26.151-66	—
								26	b) Nyereség az évi üzletről	kor. 1.160.829-98	—	—	—	1.160.829-98	—
									Összesen:	35523229	69	18623381	57	2998316	51
									Összesen:	35523229	69	18623381	57	2998316	51

Az 1900. decz. 31-én a jövő évre érvényben maradó díjkötelezvények értéke kor. 77.309.482-97

A jövő évben lejárandó tőz. biztosítási díjak kor. 77.309.482-97

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.

Besso József, Besso M., dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Fano Jakab, dr. Levi J., gróf P. padopol Miklós, Romanin-Jacur Manó, Vivante Fortunat.

A vezérigazgató:
Richetti Ödön

Magyarországi vezérigazgató:
Steinhardt Póór.

As intézet hivatalos helye: Budapest, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigazgatóknak kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a leg. ébb készséggel adhatnak és élet-, tűz-, szállítvány-, ügy- és betéteses lopás ellen való biztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég és iszónbiztosítási részvénytársaság és baleset elleni biztosítások az Első o. általános baleset ellen biztosító társaság a legelőnyösebb feltételek és legelőnyösebb díjak mellett fogadtatnak el.

A zalaegerszegi főigazgatóknak:
Weisz Ede és Spitzer Hugó, Zalaegerszegi takarékpénztár.

T. CZ.

Van szerencsém b. figyel-
mébe ajánlani dúsan felszerelt
könyv- és papirkereskedésemet
és jól berendezett

könyvnyomdámot.

Saját vonalzó intézetemben
nagy gondval készült, eddig
legjobbnek elismert

vizsgalapokból

100 drb. ára 90 fillér. — Ki-
váló finom papírból.

Szíves rendeléseit kérem

Tisztelettel

Vágó János

Zalaegerszeg, Megyeháztér.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házszer, amely már több
mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkal-
maztatik köszvénynél, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevasárláskor
mindig figyelemmel legyünk a „Horgo-
ny” védjegyre és a „Richter” cizéjegyze-
re. 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyiszólvan
minden gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József gyógyszerésznél Buda-
pesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utolérhetlen „rovar-ölő”.
Valódi csak palackokban!

Elárúsító helyek:

Zalaegerszegen:
Hubinsky Adolf,
Kaszter Sándor,
Gyarmati Vilmos,
Ján Ferenc,
Fangler Mihály,
Komlós M. Miksa,
Löwinger Miksa,

Belatinczon:
We sz Béla.
Jánosházán:
Kohn Jakab,
Spitzer Samu.
Letenyén:
Eppinger Ignác.
Pacsán:
Schleiffer M. G.

Gyomorbetegeknek,

akik meghülés, gyomortülség, élvezhetlen, nehe-
zen emészthető, túlhideg, vagy meleg eledel, vagy
szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomor-
katharusban, gyomorgörcsb-n, gyomorfájdalomban,
nehéz emésztésben vagy elnyálasodásban szenved-
nek, a rég kipróbált jó hatású emésztési és
vértisztító szert ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerej nek talált növényekből jó
borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomor-
szerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenna. El-
távolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért min-
den romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hat-
hatósan működik az egész seges vérképződésre.

Ezen bornak kelő időben való használata mel-
lett minden jelenség, mint főfájás, feibőfőség, gyor-
morégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban
előfordulnak, már a kezdetleges használatnál meg-
szűnnek.

S zorulás, kólikafájdalmak, szíverős, álmat-
lanság ezen növénybor használata mellett gyorsan
megszűnik.

Halvány, aszott, kinezés, verhiány a legtöbb
esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a
következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez
a növénybor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az
emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt
szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növénybor üvegenként 3 és 4 koronáért
kapható a gyógyszerárakban Zala-Egerszegen, továbbá
Zala-Szent-Gróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa,
Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kis-Czell,
Mura Szombat, Bellatincez, Marczali, Tapoleza, Nagy-
Kanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely
gyógyszertáiraiban.

Utáztatoktól óvakodni kell
és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor
kérendő.

A zala-egerszegi gyógyszerárak 3 vagy több
palack növénybort eredeti áron szállítanak az ország
bármely részébe.

Az én növényborom alkotórészei: Malagabor
450, borszesz 1.00, glicerin 100, madárberkenyész
150, cseresznyeiz 3.20, köményiz, anis, helingyökér,
amerikai erögyökér, anizál és kalmus gyökér a-10.

C. Brady

Schulzmarka
C. Brady

Máriaczei

gyomorcsépppek

Ügyelni
kell a védjegyre!

Ügyelni
kell a védjegyre!

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknál,
nélkülözhetlen és általánosan ismer-
retes házi- és népszerű étvágytalanság,
gyomorbetegség, üzős lehelet, fel-
fújás, savanyú
telbőfőség, hasmenés, gyomoregés, felesleges nyálkaki-
választás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöres és
székrekedés ellen. Hatásos gyógyszer fejtajas ellen, amely
nyímban ez a gyomortól származott, gyomortülségnél, éte-
lek- és italokkal, giliszták, májbajok ellen.

Említt bajoknál a Brady-féle Máriaczei gyomorcsé-
pppek évek óta kitűnőnek bizonyultak, amit száz meg száz
bizonyítvány tanúsít. Tessék a vételnél határozottan Brady-féle
Máriaczei gyomorcsépppek kéri és ügyelni a tenni
védjegyre és aláírásra, valamint arra, hogy a régi híri,
valódi Brady-féle Máriaczei gyomorcsépppek egy üveg 40 kr.,
nagy üveg 70 krba kerül, míg a hamis, utáztatott és csekély
értékű olcsóbb, jelenleg 35 kr.

Központi szétküldés

Brady Károly gyógyszerár Bécsben a Magyar
Királyhoz I. Fleischmarkt 7.

Kapható minden gyógyszerárban.

Fő-
raktár: Török József gyógyszerár
Budapest, VI Király-u. 12.

ad. 328. sz. p. 1901.

Hirdetmény.

Győr-fiszeg község határ-
tagosítási ügyében a ki asítási mérnöki
munkálatok hitelesítésére határnapul 1901
ávi április hó 25-ik napjának d. e.
9 órája Győr-fiszeg községben a község-
bíró házához kitűztetvén: felhivatnak az
érdekelt birtokosok, hogy a fenti napon
kellő képviseltetésükről annál inkább gond-
oskodjanak; mivel esetleges távolmara-
dásuk az eljárást akadályozni nem fogja.

Az ismeretlen és távollevő érdekel-
teket Kovács Károly zalaegerszegi ügyvéd
ügygondnok fogja képviselni.

Kelt Zalaegerszegen, 1901. április
hó 4 én.

Dr. Fritz József

kikaldott kir. tszéki bíró.

Figyelem! A híres
MAUTHNER-féle MAGVAK
zacskóin
rajt áll a MAUTHNER-név.
A melyen nincs rajt, az

nem MAUTHNER-től való
és ha mindegyet ajánljak,
tessek vissza a szánt.

Jebb és megbízhatóbb
gazdasági és kerti-magvak.
nem léteznek, mint a minöket
— 27 év óta — szálit

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN

Irodák es (VII. Rottenbiller-utca 33.
raktárak (Közti villamos megállóhelye.)
Elárúsító (VI Andrassy ut 23,
heységek: (A m. kir. cetrával szemben.)

A 226 oldalra terjedő képes árjegyzéket kívánatra
ingyen és bementve küldi.

9366. sz. ni. 1901.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Zalavármegye törvényhatóságánál

két árvaszéki ülnöki,

egy árvaszéki jegyzői

egy árvaszéki pénztárnoki állás

megüresedvén, ezekre, valamint ezen állások betöltése folytán megüresedhető egyéb tiszti
állásokra pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni kívánókat, hogy dr. Jankovich László
gróf főispán ur ömeltóságához, mint a kijelölt választmány elnökéhez, címzett s az 1883.
évi I. t. c. által előirt minösítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket hoz-
zam f. évi május hó 10-ig nyujtsak be.

Az üresedésben levő árvaszéki ülnöki, jegyzői és pénztárnoki, valamint a meg-
üresedhető egyéb tiszti állások a törvényhatósági bizottságnak folyó évi május hó
13-án tartandó rendes közgyűlésében fognak választás útján betölteni.

Az árvaszéki ülnöki állás évi 2600 korona fizetés és 600 korona labbér, az árva-
széki jegyzői állás évi 2200 korona fizetés és 400 korona labbér, az árvaszéki pénztárnoki állás
pedig évi 2200 korona fizetés és 600 korona labbér élvezetével van egybekötve.

Zalaegerszegen, 1901. évi április hó 17-én.

Csertán Károly

Zalavármegye alispánja.